

chov skotu

V TOMTO VYDÁNÍ

ŠLECHTĚNÍ
TOPky holštýn a ČESTR

O FARMĚ
Žiarec PD Tvrdošín

ZDRAVÍ A MANAGEMENT
Zasušení dojníc

NOVINKY

- 10 Info Farmsystem
- 25 Info AHV
- 30 Info Novonesis
- 34 Info De Heus

VZDĚLÁVÁNÍ

- 3 Z domova / ze světa

VÝŽIVA

- 6 Optimální start pro telata - strategie a příprava

ZDRAVÍ A MANAGEMENT

- 8 Biologicko-bezpečnostní procedury pro ochranu spermatu
- 19 Vliv mikrobiomu stájového prostředí na zdraví mléčné žlázy a paznehtů dojníc
- 24 První skutečný pomocník při zasušení!

ŠLECHTĚNÍ

- 12 Vliv věku při otelení na užitkovost prvotetek
- 22 TOP holštýn
- 26 TOP české strakaté

O FARMĚ

- 16 Žiarec PD Tvrdošín
- 31 Rolnícke družstvo Čereňany

MANAGEMENT

- 28 Jednoduchost, funkčnost a úspora peněz

Výživa

6 Optimální start pro telata: strategie a příprava

Zdraví a management

8 Biosecurita pro ochranu spermatu

Šlechtění

12 Vliv věku při otelení na užitkovost prvotetek

O farmě

31 RD Čereňany

T I R Á Ź

Časopis Chov skotu je vydáván 3x ročně společností CRV Czech Republic, spol. s r. o.

Distribuce:

Chov skotu je zdarma doručován chovatelům skotu a vybraným zemědělským školám a institucím. Na jeho vydávání se podílejí společnosti CRV Czech Republic, spol. s r. o., De Heus, a. s., FARMCZSYSTEM, s. r. o., a Novonesis. Chovatelé skotu mohou o zaslání časopisu požádat prostřednictvím obchodních zástupců výše uvedených společností. Ostatní zájemci si jej mohou stáhnout v elektronické podobě ze stránek www.crv.cz/cs/chov-skotu.

Redakce + inzerce: Bc. Hana Hájková

e-mail: hana.hajkova@crvcz.cz

CRV Czech Republic, spol. s r. o.

Plemenářská stanice 420, Zásmyky 281 44

Tisk + grafické zpracování:

Metoda spol. s r. o.

e-mail: metoda@metoda.cz

tel.: +420 543 214 485

Fotografie:

Z archivu CRV Czech Republic, spol. s r. o.,

CRV B.V. a partnerských organizací.

Prohlášení:

Vydavatel neodpovídá za názory vyjádřené autory jednotlivých příspěvků, ani jejich názory nemusí zcela sdílet. Snahou vydavatele je poskytovat prostřednictvím Chovu skotu pravdivé a přesné informace z různých oblastí chovu skotu. Přesto nemůže být vůči společnosti uplatňována žádná odpovědnost za chyby v obsahu jednotlivých příspěvků. Všechna práva jsou vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být použita jakýmkoliv způsobem bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

MK ČR E 15326

ISSN 1801-5409

Stáž na mléčné farmě v Nizozemsku: Zkušenost, která stojí za to

Třítýdenní stáž na mléčné farmě Kroll v Nizozemsku za spolupráce CRV Czech Republic, spol. s r. o., cenná zkušenost ze zahraničí a využití poznatků v praxi.

■ autor: **Tomáš Belada**, student
Technické fakulty ČZU v Praze

Jmenuji se Tomáš Belada, je mi 21 let a jsem studentem druhého ročníku bakalářského programu na Technické fakultě České zemědělské univerzity, kde studuji obor Obchod a podnikání s technikou. Během studia se zaměřujeme převážně na teoretické poznatky, a proto jsem si chtěl během prázdnin rozšířit své praktické zkušenosti. Rozhodl jsem se, že ideální způsob, jak lépe pochopit zemědělskou praxi, bude absolvovat stáž na farmě.

Mám už nějaké zkušenosti z firmy Farmtec, kde jsem pracoval mimo jiné i jako servisní technik dojíren a dojících robotů, což mě přirozeně nasměrovalo k oblasti

Telata kříženců holštýn a belgické modré na farmě Kroll

Vlevo Lars Krol, uprostřed Tomáš Belada a napravo Niels Kroll

živočišné výroby, konkrétně produkci mléka. Navštívil jsem několik mléčných farem a začal se tímto oborem více zabírat. Proto jsem oslovil společnost CRV s žádostí o možnost stáže na mléčné farmě v Nizozemsku, které je proslulé svou špičkovou produkcí mléka a moderními technologiemi.

Díky CRV jsem měl příležitost strávit tři týdny v září na rodinné mléčné farmě Kroll v provincii Zéland na jihozápadě Nizozemska, blízko hranic s Belgií. Tato oblast je velmi úrodná a intenzivně využívaná k zemědělství, především pro pěstování zeleniny a kukuřice, která slouží jako krmivo pro dojný skot. V regionu je mnoho rodinných farem specializovaných na chov dojnic, a to díky ideálním podmínkám – úrodné půdě a příznivému klimatu.

Rodina Krollových se specializuje výhradně na chov dojného skotu a provozuje celkem tři farmy v Nizozemsku, na kterých

chová přibližně 1 000 dojnic, a jednu farmu v Německu s dalšími 300 kusy skotu. Tato německá farma slouží primárně pro odchov jalovic, které následně převážejí zpět na farmy v Nizozemsku. Vzhledem k místní legislativě, která omezuje rozšiřování stájí a počtu zvířat, byla rodina Krollových nucena přikupovat okolní farmy, čímž se postupně rozrostli z malé farmy s 60 dojnicemi až na současný stav. Během stáže jsem měl možnost poznat, jak rodina Krollových zajišťuje chod svých farem. Rodina se skládá z rodičů Mirjam a Hana a jejich čtyř dětí. Dva nejmladší synové Niels a Lars pokračují v rodinné tradici, která začala u jejich prarodičů koupí malou farmou na severu země. Rodina vlastní zhruba 200 ha orné půdy, ale všechny zemědělské práce na polích přenechávají externím firmám, aby se mohli plně soustředit na péči o zvířata. Chovají různá plemena dojných krav –

Otevřené stáje a ventilace zajišťují kravám dobré podmínky

od holštýnského skotu přes kombinované strakaté plemeno s českou genetikou až po montbeliardský a jerseyký skot, který zvyšuje obsah tuku v mléce. Průměrná užitkovost všech farem se pohybuje kolem 31 litrů mléka na den na ustájenou krávu. Výkupní cena mléka šla v Nizozemsku v posledních měsících nahoru a v době mého pobytu byla kolem 0,55 eura za litr mléka. S touto cenou byli spokojeni a zajišťovala jim dostatečnou rentabilitu.

Farmy rodiny Krollových fungují s uzavřeným obratem stáda – jalovice si odchovávají samy a býčky prodávají ve věku 2–3 týdnů. Telata jsou nejprve ustájena v individuálních boxech a poté převedena do skupinového ustájení. Na všech třech farmách mají dojnice volné boxové ustájení s roštovými podlahami, pod nimiž se nachází hluboké kanály na skladová-

ní kejdy. Jako podestýlka slouží separát z kejdy, přičemž zvířata si mohou vybrat mezi boxy s vodními nebo gumovými matracemi a postýlkami se separátem. Všechny farmy jsou vybaveny technologií pro sledování pohybové aktivity skotu, které využívají na řízení stáda. Na většině stájí jsou instalovány fotovoltaické panely, které zajišťují vlastní výrobu elektrické energie. Na všech třech farmách se nachází dojírna. Dvě farmy jsou vybaveny dojírnami značky Delaval, konkrétně paralelní 2 x 28 a 2 x 20, které umožňují dojení s jednou sadou dojířících strojů. Třetí farma disponuje kruhovou rybinovou dojírnou Fullwood s 32 místy, což zajišťuje vysokou kapacitu dojení na jednoho pracovníka. O dojení se na farmách starají převážně polští pracovníci, kteří díky této technologii zvládají celý proces sami. O nahá-

nění zvířat se stará zootechnik nebo jiný zaměstnanec s využitím automatických přiháněčů v čekárnách.

Moje zkušenost na farmě byla nesmírně obohacující. Měl jsem možnost zapojit se do celé řady činností – od dojení až po instalaci nových technologií ve stájích. Rodina Krollových je na stážisty zvyklá, protože ročně hostí 2–3 studenty, rychle jsem se zapojil do pracovního rytmu. Kromě odborných znalostí jsem si také zlepšil angličtinu, kterou jsem díky každodenní komunikaci s farmáři a zaměstnanci skutečně procvičil. Všichni na farmě mluvili anglicky velmi dobře. Fascinovala mě obrovská láska celé rodiny k práci na farmě a k chovu skotu. Díky tomu dosáhl obrovské produktivity práce a cítil jsem, že je jejich práce naplňuje. Počítají každé euro a prioritou je pro ně rozvoj jejich farem.

Tato stáž mi dala mnohem více, než jsem původně očekával. Kromě toho, že jsem do hloubky poznal chod mléčné farmy, měl jsem příležitost nahlédnout do holandské kultury a procestovat část země. Velkým přínosem byla i skvělá atmosféra v rodině, která mě přivítala jako jednoho ze svých. Také jsem měl štěstí na to, že dva mladí farmáři velmi rádi, stejně jako já, jezdí na kole, a tak jsme mohli absolvovat společné výlety po okolí. Z této země jsem si přivezl nejen cenné pracovní zkušenosti, ale i nová přátelství.

Díky této zkušenosti budu na stáž dlouho vzpomínat a vřele ji doporučuji všem studentům, kteří se chtějí lépe seznámit se svým oborem. Zahraniční stáž vám může nabídnout nejen praktické dovednosti, ale i osobní růst a cenné kontakty. ■

Společnosti CRV Czech Republic, spol. s r. o., NTG Agri, s. r. o. a partneři

si Vás dovolují pozvat na

Seminář pro chovatele masného skotu

Termín: **čtvrtek 6. února 2025**

Místo: **Hotel Tři Věžičky, Stráž**

Program: **08:30 Prezence**

09:00 Zahájení, přivítání účastníků — Ing. Jiří Adam (CRV), Jaroslav Bíca (NTG Agri)

09:15 Informace o zdravotní situaci v ČR v souvislosti s KHO – obchodování se zvířaty, vakcinace
- MVDr. Klára Jelínková, Ph.D., MVDr. Eva Indrová, Ph.D. (SVS)

10:00 Efektivní výživa masných plemen skotu - Ing. Martin Musílek, Ing. Hedvika Ferencová (NTG Agri)

10:15 Nejčastější parazitární onemocnění masného skotu - co chovatele v současné době trápí
- Prof. Ing. Martin Kváč, Ph.D. (Jihočeská univerzita v Český Budějovicích)

11:15 Přestávka

11:45 Novinky pro chovatele masného skotu z nabídky CRV - Martina Kopáčková (CRV)

12:00 Zdraví plemenných býků - MVDr. Ondřej Bečvář, MS (praktický veterinární lékař)

13:30 Diskuze, závěr, oběd

Prosíme o nahlášení účasti do pátku 31. ledna 2025 pomocí registračního formuláře (QR kód).

Kontaktní osoba v případě dotazů: Martina Kopáčková, martina.kopackova@crvcz.cz, 602 173 275

KOLOSTRAN

Pro optimální start

novorozených telat

Kolostran dodává extra imunoglobuliny a vysoce dostupné stopové minerály pro zajištění optimálních výchozích podmínek pro telata. Navíc probiotika obsažená v **Kolostranu** podporují včasné vytvoření prospěšné mikroflóry. Pasta **Kolostran** se snadnou aplikací je rychlým řešením pro podporu telat přímo od začátku.

Kontaktujte nás: pavlicek@biochem.net

Optimální start pro telata

Úspěšný odchov telat je důležitý, protože určuje ziskovost stáda. Zdraví a přežití telat závisí především na managementu¹.

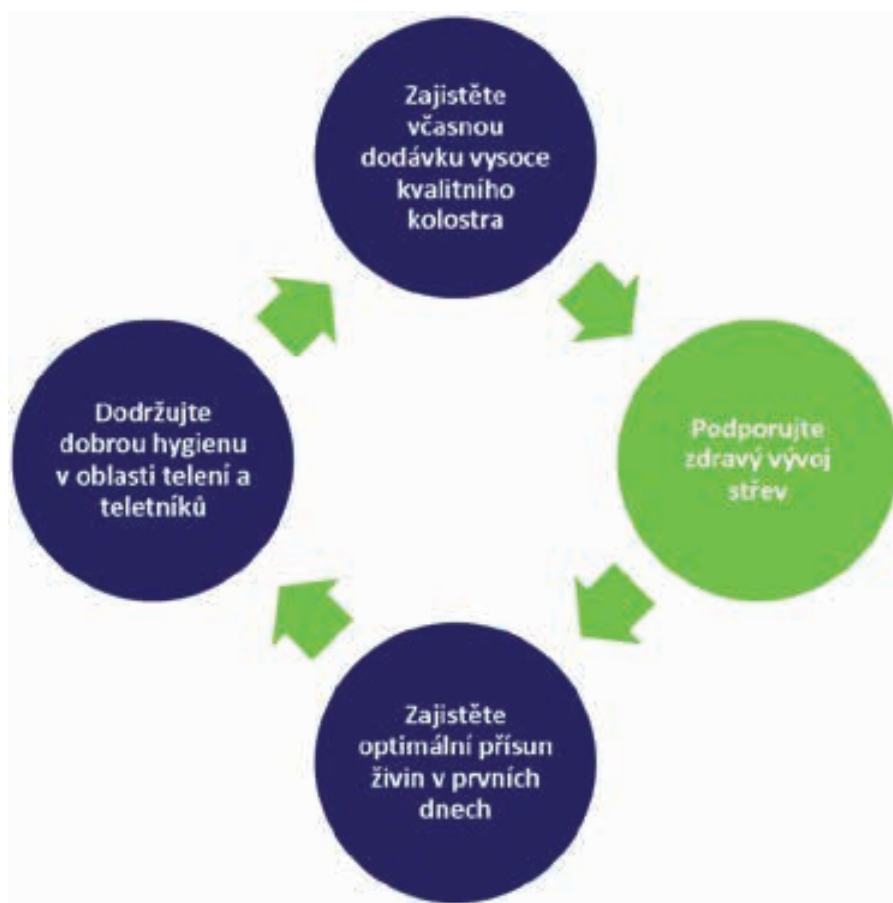
■ autor: **Dr. Tanja Krägeloh**, Biochem Zusatzstoffe Handels- und Produktionsgesellschaft mbH, Lohne

Na mléčných farmách existují různé systémy řízení, například v používání kotců, zásobování mlezivem (objem a doba krmení po narození) a hygienických postupech¹. Rizikové faktory, které jsou spojeny se sníženým průměrným denním přírůstkem hmotnosti od narození do odstavu, jsou například délka přechodného období mezi otelením a odběrem vzorků mleziva a krmením méně než 3 l mleziva při prvním krmení.

Telata, která se narodila agamaglobulinemická, potřebují přijímat mlezivo, aby mohla absorbovat mateřské imunoglobuliny³. Kvalita mleziva se však velmi liší a faktory, jako je plemeno, věk a délka období na sucho, vakcinace a doba odběru vzorků, mohou kvalitu ovlivňovat³.

Kolostrum vysoké kvality by mělo mít koncentraci imunoglobulinu G (IgG) >50 g/l. Během prvních 1 až 6 hodin by měly být podány alespoň 4l vysoce kvalitního mleziva, aby bylo dosaženo úspěšného pasivního přenosu. Telata s hladinami IgG v krvi < 10 mg/ml ve věku 24 až 48 hodin po porodu jsou definována jako telata se selháním pasivního přenosu (FPT) a je u nich vyšší pravděpodobnost rozvoje některých onemocnění⁴. Obecně se doporučuje dodávat telatům alespoň 150 až 200 g IgG.

Studie provedená Al-Alo, et al.⁵ například ukazuje, že existuje korelace mezi hladinou IgG v séru novorozenců telat a ochranou proti průjmu. Novorozenecký průjem je jednou z největších výzev na farmě během odchovu telat a je často multifaktoriální. Střevní epitel je vstupní branou patogenních agens, jako jsou *Escherichia coli*, *Clostridium perfringens* nebo Rotavirus. Často dochází ke smíšeným infekcím.

Obrázek 1: Strategie úspěšného odchovu telat

Včasná prospěšná střevní mikrobiota je důležitá pro vývoj slizničního epitelu a střevního imunitního systému. Je všeobecně známo, že existuje silný vztah mezi střevní mikrobiotou, růstem a zdravím telat⁶. Kromě toho je produktivita a účinnost krmení spojena se střevní mikrobiotou⁷. V důsledku toho je účinný přísun vysoce kvalitního mleziva, včasné vytvoření fyziologické střevní mikrobioty, stejně jako strategie prevence proti průjmu jsou důležité pro

Obrázek 2: Hodnocení kvality kravského kolostra

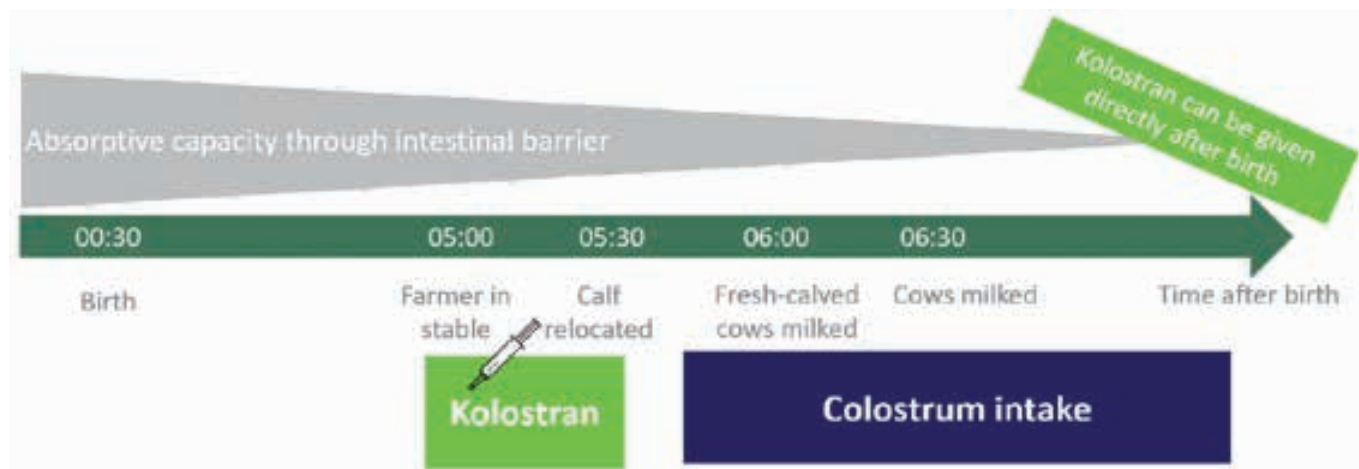
% Brix	IgG (g/l)	Kvalita kolostra
<17	0 - 25	Mizerná
18 - 20	25 - 50	Špatná
20 - 30	50 - 100	Dobrá
>30	>100	Velmi dobrá

zajištění dobrých životních podmínek a produktivity telat.

Jak ukázala současná terénní studie, vysoká úmrtnost telat a FPT jsou na farmách stále problémem, mlezivo a postupy řízení krmení by měly být kontrolovány a upravovány častěji. Na farmě by měla být prováděna rutinní kontrola absorpce imunoglobulinu a kvality kolostra a farma by měla být připravena na nouzové situace. Vzhledem k tomu, že zásobování mlezivem je nezbytné, telata, která nejsou schopna samostatně sát, by měla být sondována. Pokud je k dispozici pouze mlezivo špatné kvality nebo malé množství mleziva nebo není možné rychlé dodání mleziva, jsou povinné alternativy – je zapotřebí posilovač mleziva nebo boostery.

Kolostran je pastovitý doplněk stravy speciálně vyvinutý pro první den života telat, aby podpořil vyváženou střevní mikrobiotu a přispěl k rozvoji pasivní imunity.

– strategie a příprava

Poznámka: Použití **Kolostranu** před příjmem mateřského kolostra je doporučeno jen v případě nočních telení, kde není zajištěno rychle napojení telat. V opačném případě nebo při telení během dne se doporučuje použít **Kolostran** po příjmu mateřského mléka.

Kolostran je přizpůsoben nutričním potřebám novorozeneých telat, obohacen o prášek z kolostra, probiotika, vitamíny a stopové minerály. Díky velkému počtu farem, kde se sbírá obsažené kolostrum, lze zajistit širokou škálu protilátek (např. proti *E. coli*, Rota a Koronaviru), což vede k obzvláště vysoké účinnosti. Nemoci často vznikají ze smíšených infekcí, což zdůrazňuje podstatný přínos široké škály protilátek pro telata.

Rychlý přísun imunoglobulinů během prvních hodin života je nezbytný pro vytvoření odolné pasivní imunity. Kromě imunoglobulinů je kolostrum bohaté na růstové faktory, které podporují vývoj střev, čímž přispívají k celkové výkonnosti telete. Kolostrum dále obsahuje široké spektrum bioaktivních látek, jako je laktoferin, lysozym a laktoperoxidáza, které mají antimikrobiální vlastnosti a podporují imunitní systém⁸. Jednotlivý perorálně aplikovaný **Kolostran** lze snadno podávat po narození a při přemístění, aby bylo zajištěno brzké vstřebání imunoglobulinů. Podání 4 l kvalitního kolostra samozřejmě stále zůstává nedotčeno.

Kolostran neposkytuje pouze kolostrum odebrané z několika kontrolovaných farem bez BHV1, ale také *Enterococcus faecium*. Toto probiotikum pomáhá vytvořit prospěšnou mikroflóru a přispívá k její stabilizaci prostřednictvím konkurenčního vyloučení škodlivých bakterií. Obecně platí, že čím je tele mladší, tím více se může mikroflóra měnit⁹, což ukazuje na důležitost včasné suplementace probiotik ve výživě mla-

dých zvířat. Vysoce biologicky dostupné organicky vázané stopové minerální prvky přidávané do **Kolostranu** mají vysokou pH stabilitu a sníženou náchylnost k tvorbě nerozpustných komplexů s jinými složkami krmiva. Optimalizovaná střevní absorpce stopových minerálů zajišťuje jejich vysokou biologickou dostupnost pro kompenzaci alimentárních nedostatků. Dále kombinace vitamínů A, D3, C, E a B-komplex spolu se stopovými minerálními prvky posilují imunitu. Obzvláště slabá telata jsou podporována snadno dostupnými triglyceridy se středně dlouhým řetězcem. Tento dodatečný zdroj energie doplňuje komplexní podporu v rané fázi s **Kolostranem**.

Celkově lze říci, že **Kolostran** podporuje telata během prvních hodin života. Poskytuje optimální start pro budoucí výkonnost přežvýkavce, a měl by být používán pro přípravu na nouzové situace.

V případě potřeby lze literární zdroje vyžádat u autora.

Literatura:

- 1 Relić, R., Starič, J. & Ježek, J. Management practices that influence the welfare of calves on small family farms. *Journal of Dairy Research* **87**, 93-98 (2020).
- 2 Tautenhahn, A., Merle, R. & Müller, K. Factors associated with calf mortality and poor growth of dairy heifer calves in northeast Germany. *Preventive Veterinary Medicine* **184**, 105154 (2020).

- 3 Godden, S. Colostrum management for dairy calves. *Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice* **24**, 19-39 (2008).

- 4 Quigley, J. The role of oral immunoglobulins in systemic and intestinal immunity of neonatal calves. Ames, IA, Iowa State University (2004).

- 5 Al-Alo, K., Brujeni, G. N., Lotfollahzadeh, S., Moosakhani, F. & Gharabaghi, A. Correlation between neonatal calf diarrhea and the level of maternally derived antibodies. *Iranian journal of veterinary research* **19**, 3 (2018).

- 6 Oikonomou, G. et al. Fecal microbial diversity in pre-weaned dairy calves as described by pyrosequencing of metagenomic 16S rDNA. Associations of Faecalibacterium species with health and growth. *PLoS one* **8**, e63157 (2013).

- 7 O'Hara, E., Neves, A. L., Song, Y. & Guan, L. L. The Role of the Gut Microbiome in Cattle Production and Health: Driver or Passenger? *Annual review of animal biosciences* **8**, 199-220 (2020).

- 8 Pakkanen, R. & Aalto, J. Growth factors and antimicrobial factors of bovine colostrum. *International Dairy Journal* **7(5)**, 285-297 (1997).

- 9 Malmuthuge, N., Griebel, P. J. & Guan, L. L. The gut microbiome and its potential role in the development and function of newborn calf gastrointestinal tract. *Frontiers in veterinary science* **2**, 36 (2015). ■

Biologicko-bezpečnost pro zajištění ovcí

Společnost CRV zajišťuje nejvyšší úroveň biologické bezpečnosti (biosecurity) ve svých stájích, aby chránila zdraví zvířat a zajistila veterinární bezpečnost spermatu. Jedná se o alfu-omega pro provoz inseminačních stanic a její důležitost byla známa již ve 30. letech minulého století. Více o biosecurity a o tom, jak společnost CRV pracuje s plemennými býky v Nizozemsku a v České republice, se dočtete v následujícím článku.

■ autor: CRV BV (NL)

■ přeložila: Martina Sasáková, upravil: Michal Kareš, MVDr.

CRV má ve stájích býků nastaveny přísné biologicko-bezpečnostní procedury. „Díky tomu chráníme zdraví našich zvířat a nabízíme zákazníkům po celém světě nejvyšší záruky veterinární bezpečnosti spermatu,“ vysvětluje veterinární lékařka CRV Anja de Bont.

S umělou inseminací začal ve 30. letech minulého století fríský veterinární lékař. Podnětem k tomu byla skutečnost, že se chovatelé skotu potýkali s neplodností svých krav, která byla způsobena pohlavními chorobami. Tyto choroby se šířily kvůli plemenným býkům, kteří byli používáni k připouštění velkého množství krav. Dodržováním hygieny se tak průkopníkovi umělé inseminace podařilo snížit výskyt pohlavně přenosných chorob a infekcí, což vedlo k rychlému nárůstu počtu jeho zákazníků.

Elitní farmy s dobrým zdravotním statusem

Biologická bezpečnost začíná ještě před přesunem mladých býčků do odchoven CRV. Velké množství těchto zvířat je narozeno na elitních farmách, kde jsou embrya z našeho šlechtitelského programu implementována do vybraných příjemkyň. „Tyto farmy musí mít vždy dobrý zdravotní status,“ vysvětluje Anja de Bont. „To znamená, že farmy jsou prosté IBR, BVD a leptospirózy, nejsou podezřelé z výskytu neosporidiózy a salmonelózy, a mají statut A pro paratuberkulózu. Telata jsou rovněž testována na různé choroby, aby se zajistilo, že do odchovy nezavlečou nějakou nákazu.“ Kromě elitních farem CRV vykupuje býčky od soukromých chovatelů. „Od těchto telat odebíráme krev ještě na farmě původu a do odchovy mohou být přesunuta pouze za předpokladu, že jsou všechny výsledky negativní.“ Po přesunu do odchovy jsou telata testována znovu a zůstávají v karanténě po dobu 21 dnů. Aby se zamezilo případnému šíření choroby, jsou stáje rozděleny do několika striktně oddělených

Inseminační stanice v Giekerku (NL)

částí. Ošetřovatelé si myjí ruce a mění pracovní oděvy při každém přechodu z jedné části do druhé. Ze stejného důvodu také platí systém kompletního naskladnění a vyskladnění zvířat do každé části a z ní.

Stáje nejsou přístupné návštěvníkům

Přibližně ve věku devíti měsíců jsou mladí býci, kteří prošli prvotní selekcí, přesunuti na inseminační stanici do Giekerku nebo Harfsenu. Tato zařízení jsou schválena Nizozemskou správou pro bezpečnost potravin a spotřebního zboží (NVWA) v souladu s právními předpisy EU, což znamená, že splňují všechny veterinární požadavky na mezinárodní distribuci spermatu. „Před přesunem z odchovy na inseminační stanici jsou býci rovněž podrobeni rozsáhlým krevním testům,“ vysvětluje další postup Anja de Bont. „I přeprava probíhá ve viru-prostých prostředcích, aby se zabránilo infekci během transportu. Po přesunu na inseminační stanici jsou mladí býci ustájeni v oddělené karanténě stáji, kde stráví minimálně 30 dní.“ Poté, než jsou připuštěni k odběru spermatu, podstupují býci další veterinární vyšetření. Ta jsou z části nařízena legislativou EU a z části nastavená interními procedurami CRV, případně jsou nutná pro export spermatu do zemí mimo EU. Aby se zabránilo zavlečení patogenů, jsou všechna CRV zařízení uzavřena pro návštěvníky. Lidé se do stanice dostanou pouze v nezbytných případech. Nicméně, pokud navštívili jiný chov v posledních dvou dnech, není jim vstup povolen ani v tomto případě. Návštěvníci, kterým je vstup povolen, musí projít hygienickou smyčkou, tzn. osprchovat se a převléct se. „Ošetřovatelé býků nesmí doma chovat žádné kopytníky ani pracovat se skotem jinde než v CRV. Naši zaměstnanci se rovněž při každém vstupu do stanice musí osprchovat a obléct si firemní pracovní oděvy,“ dodává veterinární lékařka.

čnostní procedury hrany spermatu

Ustájení býků na stanici v Harfsenu

Systém přetlakové klimatizace

Materiály a věci, které jsou nesené do stanice, jsou dekontaminovány v UV boxu. U těch, jež tímto procesem projít nemohou, jsou nastaveny přísné bezpečnostní požadavky. Například sláma na podestýlku se skladuje mimo stáje minimálně 48 hodin. „Tímto postupem zajišťujeme bezpečnostní rezervu pro případ, že by se vyskytlo ohnisko nakažlivé nemoci, jako je slintavka a kulhavka v oblasti, odkud materiál pochází. Krmný koncentrát je také uchovávan mimo stáj v síle po dobu nejméně několika dní. V okolí našich stájí je dostatek půdy, kde pěstujeme traviny, abychom byli schopni zajistit dostatečné množství objemných krmiv.“ Stáje na řadě stanic CRV jsou vybaveny systémem přetla-

Cesta k oběru (Harfsen)

kové klimatizace, což znamená, že tlak vzduchu ve stájích je vyšší než venku. Tím se zabrání přenosu nemocí do stáje hmyzem, jako jsou například bodavé mušky (pakomáři), které mohou být infikované virem katarální horečky ovcí a dalších onemocnění.

Karanténa spermatu

Všechna tato opatření minimalizují riziko zavlečení nákazy. „Nicméně i poté pečlivě sledujeme zdravotní stav našich býků. Pravidelně býkům na inseminační stanici odebíráme krev a testujeme je na celou řadu chorob,“ vysvětluje Anja de Bont. „Veškeré odebrané sperma je uloženo na třicet dní do karantény.“ Pokud býk zůstane po dobu karantény zdravý a výsledky jeho testů jsou negativní, je sperma z karantény uvolněno. Pokud se během karantény spermatu vyskytne u býka nějaký problém, je sperma dále testováno nebo vyřazeno. „Pouze pokud jsme si jisti, že býk byl v den odběru zdravý, bude sperma uvolněno k distribuci. Co se týká biologické bezpečnosti, nic nemůžeme ponechat náhodě,“ zdůrazňuje veterinářka CRV. Umělá inseminace se dostala do popředí díky tomu, že chovatelé skotu zjistili, jak efektivně brání přenosu pohlavních chorob. A se všemi biologicko-bezpečnostními opatřeními, která CRV v předchozích letech přijalo, je nyní umělá inseminace z veterinárního hlediska nejbezpečnější metoda k zabřezení krav.

Video, která poskytují jedinečný pohled do nizozemských stájí společnosti CRV

Jak to funguje na ISB Zásmyky

Ve stájích Inseminační stanice Zásmyky, která je českým zástupcem společnosti CRV Holding, je biosecurity zajišťována za pomoci podobných mechanismů, které jsou zmíněny výše. Pro doplnění, kromě uvedených opatření jsou ve stanovených intervalech ošetřována všechna ustájená zvířata repelentem, jenž výrazně snižuje riziko šíření onemocnění prostřednictvím krev sajícího hmyzu. Samozřejmostí je rovněž pravidelně prováděná deratizace v celém areálu, která minimalizuje výskyt hlodavců a je také zaměřena na omezení možnosti přenosu nálezů na plemenné býky.

Dodržování zásad biosecurity je pro úspěšný a bezproblémový chod Inseminační stanice Zásmyky, resp. společnosti CRV Czech Republic, spol. s r. o., nezbytným prvkem v celé řadě dalších činností, jejichž cílem je biologická bezpečnost inseminačních dávek distribuovaných v České republice i v zahraničí. Do ISB Zásmyky můžete nahlédnout prostřednictvím QR kódu vpravo. ■

NOLIFLORE

Inovativní řešení pro hygienizaci stájí a udržení mikrobiální rovnováhy

- ✓ Zajišťuje zdravé prostředí pro zvířata
- ✓ Pravidelná aplikace probiotik udržuje stáje čisté a bezpečné
- ✓ Přináší dlouhodobé zdraví a pohodu zvířat

Noliflore obsahuje pečlivě vyšlechtěné kmeny bakterií *Bacillus subtilis* a *Lactococcus lactis*, které jsou známé svými probiotickými vlastnostmi a jsou zcela bezpečné pro zvířata i pro lidi.

Aplikace Noliflore je rychlá a snadná. Stačí rozpustit koncentrát ve vodě a postříkem aplikovat do prostředí, ve kterém zvířata žijí..

Skot

telata, jalovice,
dojnice

Prasata

selata, výkrm

Drůbež

kuřata, nosnice,
brojleři

Zóna inhibice mezi koloniemi probiotika zastoupeného kmenem *Bacillus subtilis* obsaženým v probiotickém preparátu Noliflore a patogeny.

Koupíte na FaSy.cz
www.fasy.cz/noliflore

NOLIFEET

Probiotický bakteriální roztok, speciálně navržený pro prevenci a péči o zdraví paznehtů přežvýkavců.

- ✓ Obsahuje pečlivě vybrané kmeny prospěšných bakterií *Bacillus* spp. a *Lactococcus* spp.
- ✓ Vytváří nepřátelské prostředí pro patogeny, které způsobují infekce, a přispívá ke snížení rizika výskytu infekčních onemocnění paznehtů.
- ✓ Zlepšení životních podmínek zvířat – Snižuje bolest a stres způsobené kulháním.
- ✓ Jednoduchá aplikace – Snadné použití pomocí postřiku jednou týdně.
- ✓ Prevence i péče – Chrání před infekcemi a podporuje hojení již vzniklých lézí (M1 a M2 stádia).
- ✓ Zvýšení ziskovosti chovu – Redukce ekonomických ztrát způsobených kulháním, které v Evropě dosahují až 250 EUR na jednu krávu ročně.
- ✓ 100% přírodní složení – Neobsahuje chemické látky ani antibiotika, je bezpečný pro zvířata i životní prostředí.

Koupíte na FaSy.cz
www.fasy.cz/nolifeet

Vliv věku při otelení n

Tímto článkem bych rád poukázal na rozdíly v množství nadojeného mléka prvotelkami za jejich první laktaci, podle věku, ve kterém se poprvé otelily. Článek a samotné vyhodnocení nasazování mléka je zpracováno pro obě hlavní dojená plemena v ČR.

■ autor: Ing. Jakub Meduna

Ranost a její vliv na ekonomiku odchovu jalovic

Holštýnský skot a český strakatý skot (fleckvieh) patří k nejvýznamnějším dojeným plemenům nejen v ČR, ale i ve světě, ačkoliv každé plemeno zastupuje odlišný užitkový typ a s tím spojenou rozdílnou ranost. Zatímco holštýn je typický svou jednostrannou mléčnou užitkovostí, plemeno čestr (fleckvieh) se řadí mezi kombinovaná plemena s užitkovostí maso-mléčnou. Ranost jakožto jedna ze základních fyziologických vlastností skotu, která přímo ovlivňuje ekonomiku odchovu jalovic, je podmíněna jak genetikou a šlechtěním, tak i výživou a managementem v chovu. V tomto případě je ranost charakterizována jako schopnost jalovice dosáhnout brzké pohlavní dospělosti, respektive chovatelské dospělosti, z důvodu zkrácení období do prvního otelení, tedy do doby, kdy to jalovice, jako prvotelka začne chovateli vracet formou tržby za mléko. V chovatelském cíli pro plemeno českého strakatého skotu je ranost definována věkem při prvním přípuštění v rozmezí 16.–18. měsíce věku a následně věkem při otelení v rozmezí 26.–28. měsíce věku. V průběhu posledních dvaceti let se průměrný věk při prvním otelení u plemene čestr zhruba o dva měsíce (Kontrolní rok 2023/24 věk při otelení 27/04 vs 2003/04 věk při otelení 28/29). Pro příklad, v případě, že by se otelila ve věku 26 měsíců (790 dnů) a cena za krmný den by byla 50 Kč, tak by cena takové jalovice po den otelení byla 39 500 Kč. Principiálně stejně to je i pro holštýnské plemeno, které má v chovatelském cíli ranost definovanou věkem při prvním otelení 23–27 měsíců. V následující první laktaci se tedy po takové holštýnské jalovici otelené např. v 24 měsících věku bude požadovat tržba za mléko ve výši 36 500 Kč (při ceně krmného dne 50 Kč), aby se „alespoň zaplatila“. Dle ročenky kontroly užitkovosti se u holštýnského plemene snížil průměrný věk při prvním otelení za posledních dvacet let (2003/04 vs 2023/24) o téměř rovné tři měsíce na 23 měsíců a 26 dnů (vs 27/05). Obě plemena jsou vzhledem ke své ranosti vhodná pro moderní chovy, avšak jejich využití se liší podle priorit farmáře.

Management odchovu jalovic

Proto, aby mohly prvotelky ukončovat vysoké normované laktace, musí nejprve chovatel zajistit ideální podmínky při odchovu jalovic. V současné době není pro většinu chovatelů velkým problémem zajištění dobrých podmínek ustájení. Jalovice jsou skromné a dosahují pěkných výsledků i ve starších rekonstruovaných stájích s přístupem do výběhu. Pokud jim chovatel zajistí dostatek prostoru v poměru 1 : 1 ustájovacích míst k mís-

tům u krmného stolu a dostatečnou výměnu vzduchu ve stáji. Pro vylepšení druhého zmíněného parametru ve stájích začali chovatelé v posledních letech instalovat i do stájí s jalovicemi výkonnější ventilátory, které podpoří teplotní komfort jalovic v průběhu teplotně nadprůměrných letních dní. Podle statistik Českého hydrometeorologického ústavu bylo například jen v roce 2024 celkem 57 tropických dní, kdy maximální teplota vzduchu dosáhla hranice 30 °C, přičemž za obecnou termoneutralní zónu skotu se považuje rozmezí teplot vzduchu od - 5 °C po 20 °C.

Dalším významným faktorem, který ovlivňuje odchov, a především následnou reprodukci, je intenzita osvětlení. Intenzita osvětlení bývá ve starších stájích často nevyhovující a chovatelé by ji měli věnovat vyšší pozornost. Samotné světlo působí na neurohumorální systém zvířat a je tak velmi důležité pro správný růst a vývin orgánů. Následně tedy i pro správné reprodukční schopnosti jalovic. Světlo by mělo imitovat dlouhý pastevní den o vyšší intenzitě osvětlení a není tedy vůbec na škodu intenzita světla shodná s produkční stájí – 200 lx v životní zóně po 16 hodin/den.

Pokud to uspořádání stáje umožňuje, vyplácí se udržovat stabilní skupiny jalovic až do přesunu na porodnu. Nejčastějším typem ustájení jalovic jsou skupinové kotce. Pokud má chovatel mož-

a užitkovost prvotetek

nost, je vhodné dva měsíce před otelením přesunout jalovice na boxovou porodnu, aby si navykly na jiný systém ustájení. Chceme-li mít jalovice v chovatelské dospělosti co nejdříve, musí být optimálně nastavena krmná strategie podle růstové křivky. Jalovice českého strakatého skotu by měly mít při první inseminaci 420–460 kg a holštýnské jalovice 350–400 kg a kohoutkovou výšku okolo 130 cm. Výživa jalovic je založena na příjmu kvalitních objemných krmiv a monitoringu jejich příjmu. Absolutní většina chovatelů dnes krmí fázově TMR. Od půl do jednoho roku věku se krmí TMR obdobná vrcholové TMR dojníc, jejímž úkolem je zajistit optimální růst a vývin organismu. V tomto období jsou ideální denní přírůstky kolem 900 g živé hmotnosti. Po dosažení chovatelské dospělosti, a pokud jsou jalovice v optimální kondici (průměrně BCS 3,5), se zkrmuje TMR s nízkým obsahem energie, a to až do dvou měsíců před očekávaným prvním otelením. Samozřejmě se nesmí zapomínat na neomezený přístup ke kvalitní pitné vodě, ideálně z dobře čistitelných, v zimě temperovaných, hladinových napáječek o odpovídající velikosti a počtu. Vzhledem k obecně známému faktu, že cena krmiv představuje v odchovu jalovic více než 60 % celkových nákladů spojených s odchovem, je vhodné zbytečně neprodlužovat počet krmných dní do úspěšného zabřeznutí.

Za optimální rozmezí příjmu krmiva u jalovic za den se považuje podle odborné literatury 5–6 hodin, doba ležení 12 až 14,4 hodiny a doba přežvykování 5–8 hodin v 15–20 různě dlouhých periodách. Chovatelé využívající monitorovací systém Ovalert si mohou teoretickou dobu příjmu krmiva porovnat v aplikaci s reálným průměrem svých jalovic. Dále existují i poučky, které nám říkají, že například dvě hodiny po zakrmení by mělo přežvykovat více než 90 % ležících zvířat, nebo že v každém okamžiku by mělo přežvykovat alespoň 50 % ležících zvířat. Tak jako přežvykování souvisí s množstvím přijatého krmiva, obsahem vlákniny a velikostí částic, tak příjem krmiva–žraní souvisí s počtem zakrmování (ideálně 2x denně), četností přihrnování, obsahem sušiny v krmivu a zdravotním stavem.

Výsledky prvotetek v uplynulém kontrolním roce 2023/2024

Před vlastním vyhodnocením, o kterém se dočtete níže, bych zde rád uvedl několik statistických údajů z výsledků kontroly užitkovosti za uplynulý kontrolní rok 2023/2024. V uplynulém kontrolním roce uzavřelo první laktace 59 876 prvotetek plemene H100. Tyto prvotelky se poprvé otelily v průměru ve 23 měsících a 23 dnech věku. Normované laktace uzavřely na 10 118 kg mléka, 388 kg tuku a 342 kg bílkovin. Prvotelky českého strakatého skotu zapsané v hlavním oddílu plemenné knihy PCA si vedly v kontrolním roce 2023/2024 následovně: celkem jich uzavřelo první normované laktace 32 682 kusů, při 7 623 kg mléka, 303 kg tuku a 271 kg bílkovin. V průměru se přitom poprvé otelily v 26 měsících a 30 dnech, tedy v téměř rovných 27 měsících věku.

Výběr a zpracování dat

Prvotním impulzem ke zpracování této analýzy byl zájem chovatelů, kteří chtěli mít informace o tom, jaký vliv má věk při prvním otelení na dosažení co nejvyšší užitkovosti prvotetek. Respektive, chtěli zjistit, kdy jalovice poprvé inseminovat, aby na první laktaci nadojily co nejvíce mléka. Je jasné, že o úrovni uzavřené první laktace nerozhoduje primárně a pouze věk při prvním otelení, ale i mnoho dalších faktorů popsanych výše. Nicméně velký počet zvířat, na základě, kterého byl přehled zpracován a který u obou plemen vychází z několika desítek tisíc uzavřených laktací, umožňuje chovatelům porovnat výsledky jejich prvotetek. Výstupy z porovnání pak mohou pomoci při nastavení strategie pro první zařazení jalovic do plemnitby. K výsledkům zobrazeným v tabulkách jsem se dopracoval s využitím interní webové aplikace CRV Webskot, která shromažďuje data chovatelů, kteří nám jako firmě CRV umožnili jejich stahování. Díky těmto datům, například z pořizovaných inseminací či provedených kontrol užitkovosti, pak můžeme pro chovatele zpracovat aktuální rozbor a detailní přehledy, díky nimž mají stálý přehled o svém stádě. Například v rozboru z tohoto článku bychom dokázali dále určit, jak nasazují mléko prvotelky podle jednotlivých ročníků narození atd.

Název tabulek nasazování mléka u prvotetek může působit zavádějícím dojmem, když jsou v nich zobrazeny výsledky na 305denních laktacích, proto bych ho chtěl obhájit tím, že ze stejných souborů zvířat jsem vytvořil i tabulky nasazování

prvotetek na 100- a 200denních laktacích. Ty nejsou v článku zobrazeny a zmiňovány, protože kopírují výsledky na 305denních laktacích. Pokud by měl kdokoliv zájem o zaslání kompletních verzí, rád je poskytnu.

Do výsledků jsem započítal pouze čistokrevné prvotelky C100 a H100, které se otelily v rozmezí let 2021 až 2024. Zobrazené výsledky by tak měly korelovat s chovnými cíli plemen. Respektive poukázat na aktuální stav.

Výsledky v tabulkách jsou členěny dle věku při otelení a rozděleny vždy po dvou měsících stáří. Detailně jsem následně rozčlenil skupinu zvířat otelených do 23,9 měsíce věku neboli otelených pod dva roky stáří. Téma telení zvířat mladších dvou let či inseminace jalovic mladších 12 měsíců stáří je velmi ožehavé. Pro částečné objasnění toho, jak to následně vychází na 305denních laktacích, jsem zařadil i toto členění. Druhý sloupec v tabulkách zobrazuje procentuální rozložení počtu zvířat v daném věkovém rozmezí. Zjednodušeně ukazuje, v kterých rozmezích je teleno nejvíce jalovic. Kromě sloupce zobrazujícího průměr mléka v kilogramech za laktace jsem zařadil i sloupec s mediánem pro kilogramy mléka a v posledních sloupcích je zobrazen v závorkách i pro kilogramy tuku a bílkovin za laktace v rozmezí. Medián je mnohdy považován za statisticky hodnotnější údaj, a proto jsem ho zařadil do vyhodnocení. Jednoduché vysvětlení mediánu: určuje prostřední hodnotu ze souboru dat a není ovlivněn extrémními hodnotami dat. Sloupce mléko min. a mléko max. zobrazují krajní hodnoty ze souboru dat s uzavřenými laktacemi, se kterými bylo v daném rozmezí počítáno.

Výsledek prvotetek plemene H100

Z tabulky číslo 1, ve které je vyhodnocení prvotetek H100, je zřejmá skutečnost, že nadpoloviční většina holštýnských prvotetek, přesně 61 %, byla otelena do dvou let věku. Což vypovídá o informovanosti chovatelů, protože právě prvotelky otelené do 23,9 měsíce stáří uzavírají nejvyšší laktace, v průměru 10 299 kg mléka, 394 kg tuku a 348 kg bílkovin. Při porovnání zvířat otelených do dvou let a zvířat telených ve věku od 24 do 25,9 měsíce, která skončila v porovnání užitkovosti na druhém místě, se dopočítáme rozdíl 188 kg mléka, 3 kg tuku a 5 kilogramů bílkovin v průměru prvních 305denních laktací. Při ceně mléka 12 Kč/kg by to byla ztráta 2 256 Kč na jedné uzavřené laktaci prvotetek. Laktace nad 10 000 kg mléka uzavírají

ještě prvotelky telené ve věku 26–27,9 měsíce, přesně 10 060 kg mléka, 391 kg tuku a 341 kg bílkovin. Prvotelky H100 telené ve stáří 28 měsíců a déle uzavírají nižší laktace a chovatelé tím riskují i vznik problémů, jako jsou např. ketózy, obtížné porody, nižší vitalita telat a prodloužení období před dalším zařazením prvotelky do plemnitby. Při pohledu na výsledky ve vrchních řádcích tabulky č. 1, kde je dále rozděleno celkové rozmezí všech prvotetek otelených do dvou let věku, dostáváme celkem jednoznačný verdikt. Prvotelky otelené do 19,9 měsíce stáří uzavřely pouze nízké laktace v průměru o 8 660 kg mléka, 337 kg tuku a 297 kg bílkovin. Zatímco prvotelky otelené v rozmezí 20 až 21,9 měsíce stáří uzavřely své laktace v průměru na 10 432 kg mléka, 395 kg tuku a 352 kg bílkovin. Což jsou dokonce vyšší laktace než v rozmezí věku otelení 22–23,9 měsíce stáří. Po přepočtení na věk při první inseminaci to vychází začít s inseminací již od 11. měsíce stáří. Zde raději připomenu fakt, že i takto časně telené prvotelky mohou uzavírat vysoké laktace, jen musí chovatel dodržet správný management v odchovu a následně v průběhu laktace.

Výsledek prvotetek plemene C100

Z tabulky č. 2, která znázorňuje výsledky prvotetek plemene C100 na 305denních laktacích, je na první pohled patrné, že český strakatý skot je ve srovnání s holštýnským plemenem pozdnější. Všechny jalovice, které se otelí do 21,9 měsíce věku, uzavírají jako prvotelky v průměru nižší laktace do 7 000 kg mléka, pod 280 kg tuku a pod 250 kg bílkovin. V průměru nejvyšší laktace uzavírají prvotelky otelené ve věku od 22 měsíců po dva roky stáří. Tyto plemence nadojí 7 892 kg mléka, 317 kg tuku a 281 kg bílkovin. Prakticky totožných výsledků dosáhnou i prvotelky otelené v rozmezí následujícím, tedy v 24–25,9 měsíce stáří. Rozdíl v průměru uzavřených laktací činí ve prospěch těch uzavřených v předchozím rozmezí pouze 7 kg mléka a 1 kg tuku, kg bílkovin jsou shodné. Jalovice telené ještě déle ve věku od 26 do 27,9 měsíce již ztrácí jako prvotelky 139 kg mléka, 6 kg tuku a 6 kg bílkovin na 305denních laktacích vůči jalovicím oteleným ve věku od 22 po 23,9 měsíce. Dále už jalovice telené při vyšším věku mléko a složky jen ztrácí a například jalovice, které se telí ve stáří vyšším než 32 měsíců uzavírají první laktace v průměru jen těsně nad 7 000 kilogramů mléka. Z procentuálního zastoupení počtů zvířat v jednotlivých rozmezích věku při otelení vyplývá skutečnost, že většina chovatelů telí jalovice ve věku nad 2 roky stáří. Dá se ale předpokládat přibývání jalovic českého strakatého skotu, které budou poprvé oteleny již kolem této hranice dvou let. Jak ukazují výsledky, tak není nutné se striktně držet této hranice.

Závěrečné shrnutí

Fakticky vzato, jak holštýnské prvotelky, tak i prvotelky českého strakatého skotu potvrdily teoretické a samozřejmě i mnohokrát vědecky testované vlastnosti i v tomto rozboru nasazování mléka. Prvotelky H100 jsou ranější a nadpoloviční většina chovatelů je telí v ideálním věku vzhledem k v průměru nejvyšším ukončeným laktacím v těchto rozmezích. Řečí čísel nejvyšší laktace uzavírají prvotelky plemene H100 otelené v rozmezí 20. až 24. měsíce věku. Tzn. inseminované a zabřezlé jako jalovice ve věku od 11. do 15. měsíce stáří.

Prvotelky českého strakatého skotu potvrdily, že jsou stejně jako celé plemeno spíše střední ranosti. Nejvyšší normované laktace uzavírají, pokud se poprvé otelí ve věku mezi 22.–26. měsícem. Jako jalovice tedy musí být inseminovány a zabřeznout ve věku od 13. do 17. měsíce stáří. U plemene čestř stejně jako u ostatních

pozdnějších plemen se dá předpokládat další tlak na postupné zvyšování ranosti především z ekonomických důvodů. Konzervativnější chovatelé se rozhodně nemusí obávat, jak je patrné z výsledků v tabulce. Aktuálně menšina chovatelů, která telí jalovice již od 22. měsíce stáří, uzavírá na prvotelkách dokonce nejvyšší laktace v porovnání s ostatními v tabulce.

U konkrétních farem mohou konzultanti CRV poskytnout informace o současném stavu, například podle ročníku narození prvotelek.

Závěrem bych rád všem čtenářům a chovatelům popřál hodně zdraví a chovatelských úspěchů v novém roce. ■

Tabulka č. 1: Nasazování mléka u prvotelek H100 dle věku při otelení – 305denní laktace

Věk při otelení (měs.)	Podíl zv. v rozmezí	Počet zv. v rozmezí	Ø mléko (kg)	Medián mléko (kg)	Mléko min. (kg)	Mléko max. (kg)	Ø (Medián) Tuk (kg)	Ø (Medián) Bílkovina (kg)
do 19,9	1 %	181	8 660	8 568	2 962	13 819	337 (330)	297 (299)
20–21,9	22 %	10 920	10 432	10 373	3 667	18 244	395 (394)	352 (351)
22–23,9	77 %	37 920	10 269	10 219	3 481	18 109	394 (393)	347 (347)
Celkem do 23,9	61 %	49 021	10 299	10 248	2 962	18 244	394 (393)	348 (348)
24–25,9	25 %	19 769	10 111	10 060	1 765	18 060	391 (390)	343 (342)
26–27,9	9 %	7 253	10 060	10 016	3 635	17 277	391 (389)	341 (341)
28–29,9	3 %	2 665	9 831	9 792	3 782	16 248	384 (385)	335 (336)
30–31,9	1 %	978	9 676	9 627	3 621	15 559	378 (378)	331 (331)
starší než 32	1 %	658	9 113	9 221	2 810	16 843	357 (362)	310 (319)

Tabulka č. 2: Nasazování mléka u prvotelek C100 dle věku při otelení – 305denní laktace

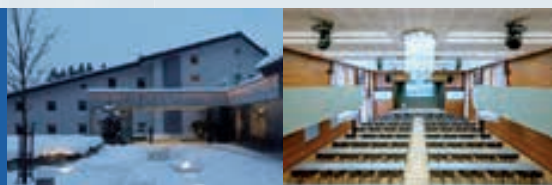
Věk při otelení (měs.)	Podíl zv. v rozmezí	Počet zv. v rozmezí	Ø mléko (kg)	Medián mléko (kg)	Mléko min. (kg)	Mléko max. (kg)	Ø (Medián) Tuk (kg)	Ø (Medián) Bílkovina (kg)
do 19,9	1 %	18	6 214	6 373	3 262	8 297	242 (245)	220 (226)
20–21,9	5 %	153	6 869	6 845	2 971	11 136	277 (278)	245 (243)
22–23,9	94 %	2 812	7 892	7 939	2 463	13 510	317 (319)	281 (284)
Celkem do 23,9	9 %	2 983	7 829	7 885	2 463	13 510	314 (317)	279 (283)
24–25,9	30 %	10 540	7 885	7 877	2 503	14 756	316 (317)	281 (281)
26–27,9	30 %	10 356	7 753	7 756	1 603	13 061	311 (312)	275 (276)
28–29,9	16 %	5 549	7 656	7 645	2 000	12 978	308 (308)	272 (273)
30–31,9	8 %	2 680	7 475	7 461	1 152	12 147	301 (302)	266 (268)
starší než 32	7 %	2 488	7 056	7 085	1 394	12 157	288 (291)	250 (252)

17. ročník

Pozvání na slavnostní vyhodnocení Mléčné farmy roku 2025!

čtvrtek 6. března 2025
Hotel Jezerka, Seč

Více informací o soutěži na

www.mlecnafarmaroku.cz

Cesta na najvyššiu slovenského st

Žiarec PD Tvrdošín, ktoré hospodári na Orave, prešlo za takmer sedem dekád svojej existencie rozsiahlymi zmenami a z vtedajšieho chovu pinzgauského dobytká je dnes najúžitkovejší chov slovenského strakatého plemena, ktorý sa pýši aj titulom najlepšieho šľachtiteľského chovu na Slovensku.

■ autorka: **Martina Sasáková**

Družstvo bolo založené v roku 1957 a venovalo sa chovu pinzgauského dobytká. V 90. rokoch, keď stádo pozostávalo zo 700–800 kráv, sa začalo kvôli vyššej mliečnej úžitkovosti krížiť, ale stále sa v ňom držalo 100 ks pôvodného plemena ako géno-ová rezerva. Po zrušení dotácií a podpory chovu pinzgauského dobytká boli posledné kusy krížené red holštajnským dobytkom a chov tohto rustikálneho plemena bol v Tvrdošine úplne ukončený.

Slovenský strakatý dobytok v hlavnej úlohe

Cyril Orčík, ktorý pracuje v podniku už 36 rokov a od roku 2022 pôsobí vo funkcii predsedu, spomína na začiatky chovu „nového“ plemena v Tvrdošine. „So šľachtením slovenského strakatého dobytká sme začali v roku 2003, keď sme dojili 4 270 kg mlieka. Už za niekoľko rokov sme boli schopní chov zapísať ako strakatý a v roku 2011 sme získali aj štatút šľachtiteľského chovu.“

V súčasnosti je v Tvrdošine ustajnených 430 strakatých dojníc a na farme v Štefanove sú v dvoch stajniach ustajnené jalovice. Okrem slovenských strakáčov chová podnik ešte 50 ks herefordského dobytká na vypasenie a približne 1 000 ks oviec.

Postupné zlepšovanie chovu

Pán Orčík si bol vedomý toho, že ak chce stádo zdokonaľiť v oblasti úžitkovosti a exteriéru, ale aj celkového stavu zvierat, bude nutné zapracovať na výžive, šľachtení, ustajnení a celkových podmienkach. Taktiež si však plne uvedomoval, že nič netreba unáhliť a všetky zmeny je potrebné robiť postupne a systematicky.

Základom úspechu každého stáda je kvalitná výživa. Objemné krmivá si v Tvrdošine zabezpečujú sami. Podnik hospodári na 1 400 hektároch pôdy, z ktorých na 93 ha pestujú kukuricu, na 83 ha pšenicu ozimnú a zvyšok tvorí tráva na senáž. „Väčšinu plodín máme pre vlastnú potrebu, málokedy sa stane, že by sme niečo predávali. Najväčší dôraz kladieme na senáže, aby boli spravené kvalitne a v správnej fáze, aby sme zaistili čo najlepší základ krmnej dávky. Pravidelne si nechávame robiť rozborov krmiva a riešime možné zlepšenie s výživovými poradcami. Ideálne je

vždy dať dohromady viac ľudí z viacerých firiem, ktorí si môžu vymieňať svoje poznatky a navrhnuť tak dobré riešenia pre naše stádo. Pri dojniciach sa nám veľmi osvedčili v krmnej dávke lanové semienka a slama zase pomohla s problémami so stukovatenou pečenu, ktorú mali kravy po otelení. Zadovážili sme si vlastnú rezačku, a hoci slamu nakupujeme, môžeme si ju vďaka rezačke pripraviť podľa vlastných predstáv,“ vysvetľuje pán Orčík niektoré z krokov, ktoré priniesli pozitívny posun vo výžive.

Šľachtenie a reprodukcia

Chovný cieľ je v Tvrdošine dlhodobo zameraný na zdravie, vemená a končatiny. Tieto znaky hrajú spolu s úžitkovosťou kľúčovú úlohu aj pri výbere býkov. „S výberom býkov nám od roku 2020 pomáha spoločnosť CRV prostredníctvom príparovacieho programu SireMatch, v ktorom máme nastavený svoj chovný cieľ. A rovnako ako pri výžive, aj pri genetike využívame viacero zdrojov, aby sme mohli využiť to najlepšie, čo trh ponúka. Od spoločnosti CRV sme pre rok 2025 vybrali býky Halogen HRA-035 (GZW 144) a Wundawerk WLE-030 (GZW 141).

Aby mohol SireMatch pracovať čo najpresnejšie, využívajú v Tvrdošine posledných päť rokov aj informácie z plošného hodnotenia exteriéru, ktoré v chove zaistuje Ing. Ivan Pavlík, bonitér Zväzu chovateľov slovenského strakatého dobytká. „V exteriéri dosiahli obrovský pokrok – je tu vyrovnané stádo s úžasným kombinovaným typom, osvalením, dobrou kondíciou, bezchybnými vemenami a končatinami,“ hodnotí tvrdošínske stádo Ing. Pavlík, s ktorým chovateľ tiež konzultuje návrhy z príparovacieho programu. K bezproblémovým končatinám

priečku v úžitkovosti rakatého dobytku

prispela aj skutočnosť, že si v Tvrdošíne zaobstarali klietku, kde sami ošetrujú kopytá zvierat. Taktiež mysleli na zdravie kopyt a končatín už pri výstavbe novej stajne, v ktorej sú drážkované podlahy, ktoré kopytá pomáhajú priebežne obrusovať.

Aby bol progres stáda ešte rýchlejší, od roku 2023 sa tu plošne genomujú jalovice. Vďaka informáciám z genomiky a ich spracovaniu v programe HerdOptimizer, ktorý presne zoradí zvieratá podľa chovného cieľa, sa môže chovateľ lepšie rozhodnúť, ako naloží s najlepšimi a najhoršími kusmi v stáde. „Tie najlepšie zvieratá budeme pripúšťať sexovanými dávkami a tie najslabšie vyradíme zo stáda.“ Jalovice sú v Tvrdošíne prvýkrát inseminované v 15 mesiacoch. „Nikdy ich nepripúšťame skôr, pretože až v tomto veku sú dostatočne vyvinuté,“ vysvetľuje reprodukčné postupy pán Orčík. „Insemináciu zabezpečuje veterinár a postupne s ňou začína aj jeden z mojich synov.“ Ako jalovice, tak aj kravy sú pripustené počas prirodzených období ruje, ktoré sú detegované pomocou sledovania aktivity. „Ďalšou pozitívnou zmenou, ktorú sme pri jaloviciach spravili, bolo zrušenie ich pasenia pred dvoma rokmi. V stajni sú jalovice v neporovnateľne lepšej kondícii a po prvom otelení produkujú oveľa viac mlieka.“

Investovanie do ustajnenia

Na zaistenie lepších podmienok a celkového stavu bolo nutné zmeniť aj spôsob ustajnenia. Pretože začiatok života novej generácie je pre jej ďalší vývoj extrémne dôležitý, prvá investícia šla do výstavby nového telatníka, ktorá prebehla v rokoch 2015–2016. V telatníku sú individuálne boxy pre najmenšie

telatá a sekcie pre skupinové ustajnenie rozdelené podľa veku. „Telatá po narodení dostávajú 4 litre mledziva sondou a je veľmi dôležité sledovať, od ktorých kráv to mledzivo je,“ vysvetľuje pán Orčík. V ďalších dňoch a týždňoch sú kŕmené silným mliekom z vedier s membránovými cumlami. Máme ich už viac ako 8 rokov a zatiaľ sa nám žiadne nerozbilo. Telatá majú tiež veľmi skoro k dispozícii štartér, aby si naň postupne zvykli. Následne ho dostávajú ad libitum až do piateho mesiaca veku a od mlieka sú kompletne odstavené v 60 – 70 dňoch života,“ opisuje výživu teliat pán Orčík, ktorý je podľa svojich slov s telatníkom aj celkovým vývojom teliat veľmi spokojný.

Po dokončení telatníka začali v Tvrdošíne budovať novú stajňu pre 420 dojníc, ktorá stojí na mieste dvoch starých stajní. „Stavba nového kravína nebola vôbec jednoduchá, prebiehala počas bežnej prevádzky družstva a vyrástla na mieste, kde stáli dva pôvodné objekty, preto sme ju museli realizovať v dvoch krokoch. Rekonštrukcia starých objektov nepripadala do úvahy, pretože by sme neboli schopní zaistiť pre naše dojnice dostatočný priestor, svetelnosť a vzdušnosť, ktoré prispievajú k celkovému stavu, a tým aj k vyššej úžitkovosti,“ vysvetľuje pán Orčík dôvody, prečo sa rovnako ako pri telatníku rozhodli pre vybudovanie úplne nového objektu.

Telatníkom a stajňou pre dojnice sa to však rozhodne neskončilo. Na jeseň minulého roka bola spustená nová stajňa pre suchostajné kravy s boxovým ležaním a pôrodnými boxmi. Celková kapacita novej vzdušnej stajne s vetracím otvorom a bočnými sťahovacími plachtami je 166 ks. „Tranzitné obdobie je v živote a úžitkovosti kravy kľúčové, preto sme sa rozhodli, že naša ďalšia investícia išla práve týmto smerom. Sme presvedčení, že aj vďaka novej stajni môžeme dosiahnuť ďalší pokrok.“

Súčasný výsledky a ďalšie vízie

A aký veľký vplyv mali všetky zmeny a investície na výsledky tvrdošínskych dojníc? V roku 2017, teda rok predtým, než

Pohľad do novej stajne pre suchostajné kravy

Individuální část telatníku pro nejmladší telata

bola spustená nová stajňa pre dojnice, dosahovalo stádo priemernú úžitkovosť 7 800 kg mlieka. Už o štyri roky neskôr sa podniku podarilo prekonať magickú hranicu 10-tisíc kg mlieka a v roku 2024 sa s úžitkovosťou vyše 10 600 kg mlieka s 4,25% tuku a 3,56% B chov stal už po niekoľkýkrát najúžitkovejším chovom strakatého dobytku na Slovensku. „V súčasnosti máme 33 litrov za deň na dojnicu a do mliekarne Orava Leštiny, kam ide všetko naše mlieko od decembra 2023, dodávame denne cca 12 000 litrov,“ komentuje aktuálne výsledky pán Orčík, ktorý však jedným dychom dodáva, že sú tu stále ešte rezervy

na zlepšenie. „Plány by boli, ale všetko bude záležať na ďalších finančných možnostiach. Radi by sme postavili novú dojárňu, pretože tú súčasnú rybinovú 2x 10 využívame už viac ako 20 rokov a dojíme na nej dvakrát denne približne 6 hodín. S novou dojárňou a trojitým dojením máme priestor na navýšenie objemu mlieka o 12%. Tiež by sme radi zrekonštruovali stajne pre mladý dobytok v Štefanove, ale aj tam bude záležať na finančnej situácii,“ uzatvára zoznam ďalších plánov pán Orčík, ktorý ani po 36 rokoch nestráca energiu a chuť neustále zlepšovať výsledky tohto oravského podniku. ■

Predseda Žiarec PD Tvrdosín p. Orčík

PROTISKLUZOVÉ A ODVODŇOVACÍ DRÁŽKY ŘEZANÉ DO BETONU

- ostrá hrana obrušující paznehty
- výrazně přispívají k pohodě zvířat
- využití v objektech živočišné výroby, především pro přechody, porodny, chodby a další prostory se zvýšeným rizikem poranění končetin skotu

Provádíme standardně drážky profilu 15 x 15 mm a vrtání děr pro sloupky a stájová hrazení. Dále nabízíme jádrové vrtání a vývrty pro sloupky.

Pracujeme nonstop po celé ČR i na Slovensku.

Na požádání poskytneme další informace včetně referencí o realizovaných zakázkách.

Vliv mikrobiomu stájového prostředí na zdraví mléčné žlázy a paznehtů dojníc: prevence a management

Stájové prostředí je jedním z klíčových faktorů ovlivňujících zdraví dojníc a jejich produkční schopnosti. Mikrobiom, tedy komplexní společenství mikroorganismů přítomných v prostředí, může mít jak pozitivní, tak negativní vliv na zdraví zvířat. Zvláštní pozornost je třeba věnovat dvěma zásadním oblastem – mléčné žláze a paznehtům. Infekce mléčné žlázy mají přímý dopad na kvalitu a množství produkovaného mléka, zatímco problémy s paznehty mohou způsobovat bolest, omezení pohybu, snížení produkce mléka i ekonomické ztráty. Tento článek se zaměřuje na mikrobiom stájového prostředí, jeho vliv na zdraví mléčné žlázy a paznehtů dojníc a možnosti prevence a managementu.

■ autoři: Ing. Marcela Otrubová, MVDr. Petr Slavík, Ph.D.

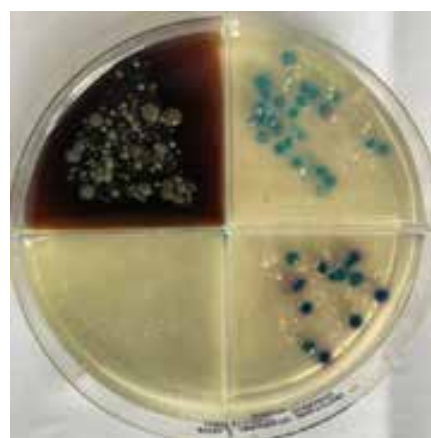
Současný trend užívání veterinárních přípravků a veterinárních léčebných přípravků směřuje k postupnému omezení a nadnárodní regulaci použití chemických látek, potencionálních kontaminantů živočišných produktů a životního prostředí. V oblasti chovu zvířat se jedná především o používání antibiotik, antimikrobik a různých dezinfektantů. Intenzivně se hledají přípravky, léčivé a jiné látky, které mohou tyto substance zcela, nebo částečně nahradit a přitom jsou ekologicky přijatelné. Probiotické přípravky Noliflore a Nolifeet jsou přesně takovým typem přípravku, který ukazuje blízkou budoucnost.

Mikrobiom stájového prostředí

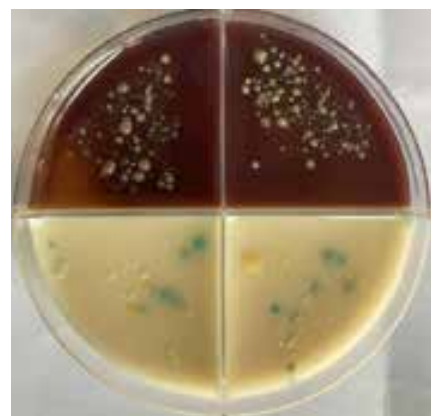
Stájové prostředí je domovem pestrého mikrobiálního života, který zahrnuje bakterie, houby, viry i další mikroorganismy. Tyto mikroorganismy se nacházejí ve vzduchu, stelivu, krmivu, vodě, i na površích stájového vybavení. Složení mikrobiomu je ovlivněno řadou faktorů, včetně typu a kvality steliva, hygienických standardů, ventilace, vlhkosti a způsobu manipulace s odpadem, jako je hnůj. Mikrobiom může být jak prospěšný, tak škodlivý. Zatímco některé mikroorganismy pomáhají udržovat zdravé prostředí a podporují imunitní systém zvířat, jiné mohou být zdrojem infekcí, jako je mastitida nebo digitální dermatitida. Proto je správný management mikrobiálního prostředí klíčový pro zajištění zdraví dojnic.

Vliv mikrobiomu na zdraví mléčné žlázy

Mléčná žláza je citlivá na infekce způsobené patogenními mikroorganismy, které se mohou vyskytovat ve stájovém prostředí. Mezi nejčastější původce mas-

Obr. č. 1: modrozelené kolonie vpravo nahoře jsou *St. uberis*, bílé kolonie ukazují na výskyt *St. aureus*

Obr. č. 2: Zde je dole na bílých polích patrný nárůst stafylokoků

titidy patří bakterie rodu *Staphylococcus*, *Streptococcus* a *Escherichia coli*. Tyto patogeny pronikají do mléčné žlázy skrze strukový kanálek, kde způsobují zánět, což vede k omezení produkce mléka, jeho zhoršené kvalitě a zdravotním komplikacím pro dojnice.

Zdravé mikrobiální prostředí může být naopak ochranným faktorem. Některé prospěšné mikroorganismy pomáhají udržovat rovnováhu mikrobiomu a posilují přirozenou imunitní odpověď mléčné žlázy, čímž snižují riziko infekcí.

Princip působení probiotik spočívá v přirozené soutěži mezi různými bakteriálními kmeny, tzv. kompetici. Kmeny, které jsou v prostředí přítomny ve vysokém množství, vytvářejí takové podmínky, ve kterých se ostatní bakterie, zejména těm nežádoucím, nedaří. Z tohoto důvodu je nezbytné pravidelně doplňovat probiotické kmeny, aby si udržely svou převahu. Pokud se prospěšné bakterie úspěšně usadí, dokážou vytvořit ochrannou zónu, tzv. zónu inhibice, kde patogenní mikroorganismy ztrácejí schopnost přežít a množit se. Na tomto principu fungují i probiotické přípravky Noliiflore a Noliifeet (schéma níže).

Bakteriální prostředí na farmě představuje neustále se proměňující soubor mikroorganismů, mezi nimiž najdeme jak ty patogenní, tak nepatogenní. Jejich složení se dynamicky mění, a právě proto je nezbytné jejich pravidelné sledování a monitoring. Včasná detekce patogenů umožňuje nejen snížit náklady na léčbu, ale také zabránit šíření nebezpečných

mikroorganismů ve stádě. Monitoring navíc pomáhá identifikovat problémové oblasti na farmě, které mohou vyžadovat například lepší hygienická opatření nebo úpravy prostředí v chovu zvířat. Tento přístup je klíčový pro udržení zdravého, produktivního chovu, a současně přispívá k ekonomické stabilitě farmy.

Vliv mikrobiomu na zdraví paznehtů

Paznehty dojnic jsou vystaveny přímému kontaktu s prostředím stáje, a tím z nich činí rizikovou oblast pro vznik infekcí. Mezi nejčastější problémy končetin patří digitální dermatitida a laminitida. Digitální dermatitida je infekční onemocnění způsobené bakteriemi, jako jsou *Treponema* nebo *Fusobacterium*. Projevuje se bolestivými lézemi na kůži v oblasti spěnky a může vést ke kulhání, což má negativní dopad na pohodu zvířat i jejich produkci. V posledních letech se lokace digitální dermatitidy přesouvá z oblastí mezprstí do hlubších struktur paznehtů jako tzv. asociovaná dermatitida, kdy především na patkách a stěnách paznehtů vytváří velmi těžko hojitelné léze, často končící fatálně (obr. č. 3).

Důsledný monitoring, důsledná léčba postižených zvířat a prevence šíření je

Obr. č. 3: Asociovaná dermatitida

cesta, jak z tohoto začarovaného kruhu ven. Další informace o možnostech zaznamenávání ošetření paznehtů prostřednictvím aplikace HoofManager naleznete zde na QR kódu.

Laminitida, ačkoliv není přímo infekční povahy, může být ovlivněna špatnými podmínkami v prostředí stáje. Vlhkost, amoniak z rozkládajícího se hnoje a nekvalitní stelivo mohou narušit přirozenou ochrannou bariéru paznehtů, což zvyšuje riziko zánětu a mechanického poškození. Často se pak přidružuje infekce, která prohlubuje celý problém a mnohdy vede k předčasnému vyřazení zvířete ze stáda.

Prevence a management mikrobiálního prostředí – příklady řešení

Pro minimalizaci rizika infekcí mléčné žlázy a paznehtů je nutné dodržovat následující opatření:

Pravidelná výměna steliva: Stelivo by mělo být suché, čisté a mělo by být pravidelně vyměňováno.

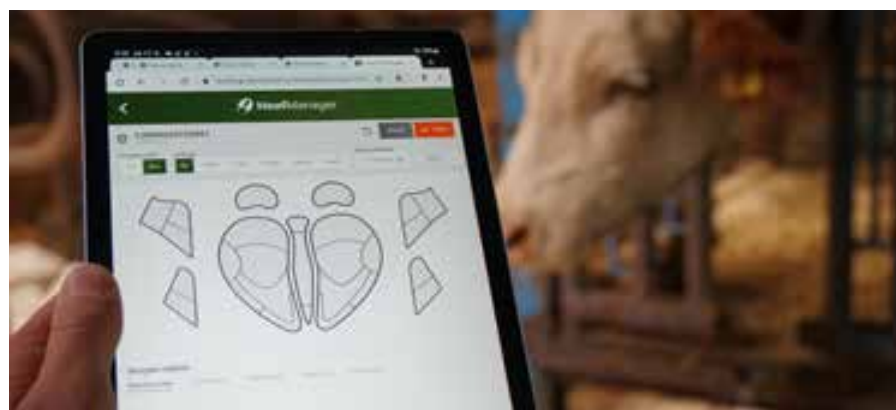
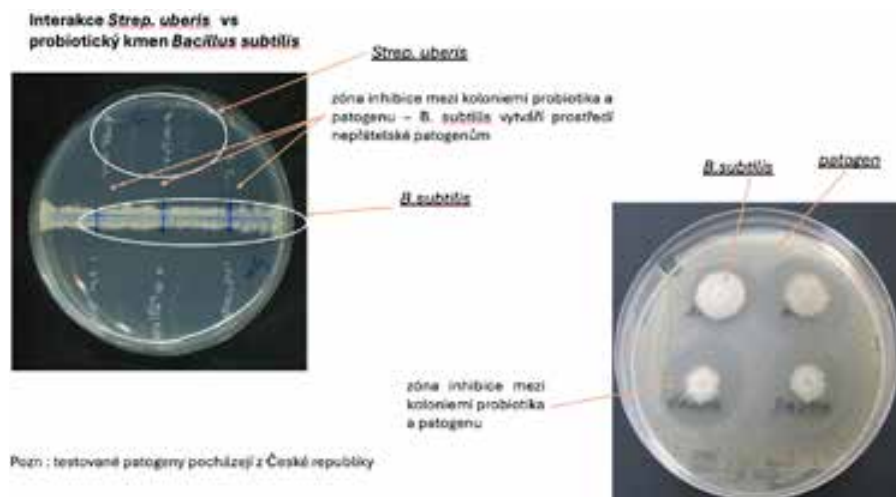
Optimální ventilace: Správné proudění vzduchu pomáhá snižovat vlhkost a růst mikroorganismů.

Hygiena při dojení: Dezinfekce struků před dojením a po něm snižuje riziko přenosu patogenů do mléčné žlázy

Koupel paznehtů: Používání koupelí s dezinfekčními roztoky snižuje riziko infekcí paznehtů.

Monitoring mikrobiomu: Pravidelná analýza mikrobiálního složení prostředí pomáhá identifikovat rizikové faktory.

Podpora imunity: Vyvážená krmná dávka bohatá na vitamíny, minerály a probiotika posiluje celkovou odolnost dojnic vůči infekcím. ■

HLEDÁME DO TÝMU SENIORNÍHO SPECIALISTU PRO SKOT

PRO JIHOČESKÝ KRAJ A VYSOČINU

Rádi si řídíte Váš den podle sebe a auto považujete za druhou kancelář? Chcete mít možnost konzultovat pracovní záležitosti s kolegy ze zahraničí? Rozumíte skotu od hlavy až po paznehty? Dokážete chovateli poradit, co udělat, aby zvíře prosperovalo po všech stránkách? Říkáte, že ano? To je dobře, protože právě pro Vás máme jedinečnou nabídku.

Hledáme seniorního obchodního specialistu, který se na farmě cítí jako doma a skotu rozumí, protože vystudoval VŠ v oboru krmivářství, výživa, zootechnika nebo veterinární lékařství. Člověka, který poskytne našim zákazníkům/chovatelům servisní podporu a technické poradenství, je energický, komunikativní, má obchodního ducha a je zapálený pro tento krásný obor.

Další informace najdete na
www.deheus.cz/kariera

Prosincové TOP holštýnských býků

Zima je tu, i když dny se již začínají zase prodlužovat. Na začátku prosince jsou pravidelně publikovány nové žebříčky býků. Pokud vše podrobně nesledujete, zde je pár zajímavostí.

■ autor: Ing. Roman Hruša

Jak je už v Chovu skotu tradicí, i tentokrát se podíváme na vybrané plemeny z domova i hlavních „holštýnských zemí“.

Český žebříček SIH

Z býků, u kterých jsou ve stádech českých chovatelů hodnoceny dojící dcery, stojí za připomenutí následující z farmy Pine-Tree. **NBR-065 Pine-Tree Engineer**, TOP TPI prověřený s prvními hodnocenými dcerami u nás, TPI 3040, NM 1068. Dalším zajímavým býkem s výborným hodnocením nejen u nás je **NBR-019 Pine-Tree Halftime**. Aktuálně u našich chovatelů má hodnoceno 332 dcer v 57 stádech. 87 prvotelek uzavřelo první laktace s průměrnou užitkovostí 10 547 kgM, 3,74 %T a 3,37 %B. Halftime má stále vysoké plemenné hodnoty také v USA, kde jeho indexy dosahují hodnot TPI 2952 a NM 1068. Dalším zajímavým býkem ze stejné rodiny krav Wesswood HC Rudy Missy EX-92, jehož dcery již dojí na druhých laktacích, je **NEO-898 Peak Morant**. Skokan v SIH žebříčku, který postoupil ze 66. na 34. místo. V ČR má hodnoceno 2 133 dcer ve 111 stádech. 207 dcer uzavřelo u nás druhé laktace s průměrnou užitkovostí 11 765 kgM, 3,98 %T a 3,48 %B. Morantovi dojí také 452 dcer v USA a 100 dcer v Německu. Ve stále více sledovaném žebříčku v USA, DWP\$ (Dairy Wellness Profit Index), je aktuálně Morant s hodnotou 1178 na desátém místě mezi prověřenými býky.

Ze spolehlivě prověřených býků nejen na naší populaci se na 8. místě českého TOP, již napevno usadil **NEO-896 Willem's Hoeve Woody**. Woody má v našich stádech již 272 hodnocených dcer, ve světě už dojí v osmi zemích 5 240 dcer v 1 375 stádech. V Německu má Woody RZG 145 a také na německých farmách už dojí prvních 141 dcer. Pro srovnání, nejlepší německý prověřený býk, Pellegrino, má hodnotu RZG 148. V nizozemské TOP je Woody na sedmém místě s hodnotou NVI 284.

Oblíbený Gymnastův syn **NXB-535 Garido** po prosincovém výpočtu PH má u nás 119 dojících dcer, bohužel však ještě nemá dostatek stád v exteriéru (7). Proto se ještě neobjevil v oficiální TOP. S hodnotou indexu SIH 140,2 je u nás nejvýše postaveným prověřeným býkem s dostupnými insemináčnými dárkami. Ve světě má Garido již 5 119 hodnocených dcer v 1 324 stádech a zaujímá 25. místo v Německu s RZG 140, osmnácté v Kanadě s LPI 3647 (Interbull) a v USA je stále nejlepším synem Gymnasta s TPI 2849. Z genomických býků je v nabídce syn Garida ze ZD Sloupnice,

Pine-Tree Halftime

NXB-998 Sloupnice Farido. Jeho matka **Sloupnice Theia 4728 GP82**, po Lionelovi, ukončila první laktaci s produkcí 305 dní, 14 318 kgM 3,85%T a 3,17%B. Druhá laktace dle dopočtu na 305 dní opět přesáhne 14 000 kgM. Věříme, že Farido bude stejně úspěšný jako jeho otec. Dalším zajímavým býkem ze ZD Sloupnice je **NXB-941 Sloupnice Elien *RF**. Elien získal pěkné hodnocení produkce (+1 004 kg mléka s beta kaseinem A2A2) a jeho dcery by měly mít delší struky (115) a zadní struky dále od sebe (68), velmi dobrou plodnost (113) i dlouhověkost (115). Elien je synem plemníka Star P RDC.

Velmi dobře je hodnocen **NBR-271 Peak Zymurgy** (Zooty x Incredible x Pursuit), s indexem SIH 139,2. První nejlépe březnoucí býk v USA ze všech býků se SCR +5,6. Jeho dcery mají predikovanou velmi dobrou produkci mléka (+845 kg) s vysokým obsahem tuku (+0,45%) i bílkovin (+0,15%), výborné hodnocení vemene (121) včetně hloubky vemene (128) a měly by ve stádě výrazně přežívat své vrstevnice (RPH dlouhověkosti 128).

Býci za „velkou louží“ v USA

Mezi prověřenými býky v USA si svoji pozici na první straně oficiálního žebříčku TPI upevnil (34. místo) býk **NBR-065 Pine-Tree Engineer**, s hodnotou TPI 3040 a NM 1068. Engineer pochází z rodiny legendární americké plemence Wesswood HC Rudy Missy EX-92. Ze stejné rodiny pocházejí i býci NXB-037 Seagull-Bay Supersire, NEO-282 Mountfield SSI Dcy Mogul, NBR-019 Pine-Tree Halftime, NEO-898 Peak Morant a NXB-342 De-Su 11236 Balisto. Engineer má již 48 otelených dcer i u nás a nejlepší v ZD Čechtice dojí kolem 50 kgM. O býkovi **NBR-019 Pine-Tree Halftime**, je již také zmínka v předchozím odstavci. V USA má Halftime hodnocených prvních 117 dcer ve 20 stádech. Dále má dcery v Itálii, Německu i Dánsku. Halftime v USA boduje, také na indexu DWP\$ (Dairy Wellness Profit Index), kde

Pine-Tree Engineer

je aktuálně s hodnotou 1 079 na dvacátém třetím místě mezi prověřenými býky. Halftime, stejně jako Engineer a Morant, pochází z rodiny Wesswood HC Rudy Missy EX-92.

Z TOP prověřených býků na dcerách je zajímavý **NXB-988 Matcrest Riverting Gordy** s indexy TPI 3000 a NM\$ 1126 a TOP 4 DWP\$ 1279. V USA je hodnoceno 1 173 dcer, které mají vyrovnanou produkci mléka (+770 kgM) při plusových složkách +0,16%T a +0,04%B.

Dále je v nabídce TOP 9 TPI v USA **NBR-331 Westcoast Lambeau** (Pursuit x Doc x Jedi). Lambeau je výrazným typářem s vynikajícími indexy TPI 3109 a NM 1042, DWP\$ 969. Kombinace výrazného typu a vysokých indexů je u prověřeného býka výjimečná. Z genomických býků je výrazným typovým plemeníkem také **NXB-914 Peak Motorhead** (Tyrol x Upside x AltaZazzle) s TPI 3167. Ten byl ohodnocen známkami 1,52 za vemena a 1,69 za zevnějšek celkem. Býk má mírně delší struku. Dcery budou mít vyrovnanou produkci (+1 038 kgM s +0,07 %T a +0,03 %B) s kappa kaseinem BB, budou odolné vůči ketózámu (103) a plodné (FI +1,6).

Dalším zajímavým genomickým býkem je **NBR-346 Matcrest Earlysign** (Frost Bite x Endeavor x Medley), TPI 3119, NM 1119. Earlysign vyniká především v efektivitě produkce, je vhodný na robotické systémy dojení (zadní struky dále od sebe), má zdravá vemena, dobré somatické buňky a také vyrovnanou produkci mléka i mléčných složek. Obohacením nabídky jsou také býci - **Peak Anvil** (Maverick x Altawheelhouse x Lionel) TPI 3227, **Peak Mystical** (Altamainstream x Moonrise x Fastball) s indexem NM 1357 a s DWP\$ 1614 aktuálně TOP 5, **NBR-321 Pine-Tree Emacs** (Dazzle x Pursuit x Achiever) vhodný pro automatické robotické systémy s indexy TPI 3068, NM 1125.

Nizozemská TOP NVI

Novinkou v NLD je publikace plemenných hodnot pro odolnost (resilience). Tyto plemenné hodnoty by měly vybírat do šlechtění zvířata, která jsou méně náchylná k výkyvům v produkci. Čtvrtým býkem nizozemské TOP je **NXB-474 Delta Reloader** (NVI 312). Reloader má nyní ve VOD Zdislavice jednu dceru otelenou na čtvrté laktaci CZ 467875921 (celkem GP83, vemeno GP84, končetiny GP81), s aktuální produkcí za 332 dní 22 310 kg mléka a uzavřenou třetí laktací 20 440 kgM s 3,56 %T a 3,14 %B. Dále dceru s uzavřenou třetí laktací, CZ 468092921 (celkem GP80, vemeno GP81, končetiny GP82), 21 315 kgM s 3,61 %T

a 3,16 %B, a CZ 468021921 (celkem VG85, vemeno VG85, končetiny GP84), druhá uzavřená laktace 18 674 kgM s 3,72 %T a 3,02 %B a CZ 468063921 (celkem GP82, vemeno GP83, končetiny G79), její třetí uzavřená laktace činila 21 088 kgM s 3,42 %T a 3,27 %B! Reloader vyniká v efektivitě (+20) a zdraví (+9). Uvedené indexy si zasloužil zejména špičkovou dlouhověkostí (+694), efektivní konverzí krmiva (111), zdravými vemeny (111) i paznehty (107) a slušnou produkcí mléka (+1425 kg) s kappa kaseinem BB a velmi nízkým obsahem SB (113). Je možné ho využívat i na jalovice. Genomický **NBR-322 Delta Morgan** pochází z kombinace (Gladius x Louxor) a rodiny Whittier-Farms Lead Mae EX-95. Jeho otec Gladius je prověřený v Německu TOP 5 národní hodnocení, TOP 3 NLD a byl by v ČR TOP 6 (nemá ještě dostatek stád). Morgan obdržel výborné hodnocení efektivnosti (+18) díky efektivní konverzi krmiva (110), dlouhověkosti (+451) a predikci velmi vysokých nádojů dcer (+2 217 kg mléka s beta kaseinem A2A2), což se projevilo i na vysokém ekonomickém indexu Inet +667. Předností je i ideální utváření vemen (106).

Redi

Mezi prověřenými býky se na vrcholu holandského žebříčku drží **RED-799 Poppe Freestyle**, aktuálně TOP 3 býk, s NVI 279, efektivitou produkce +15 a Inet +421. Freestyle má v Německu RZG 139 a byl by na třináctém místě prověřených býků, ve světě má již hodnocených 2 206 dcer v 741 stádech. Nejvíce dcer je aktuálně hodnocených v Německu, 643 prvotelek.

Třetí místo genomické TOP NVI obsadil Freestylův syn **RED-840 Delta Borax**, který je využíván jako otec býků v několika zemích. Borax je komplexní plemeník, který boduje v oblasti produkce (+1 379 kgM při +0,22 %T a -0,01 %B), efektivitě +18, konverze krmiva 108, dlouhověkost +1061, Inet +460, zdraví +6, zdr. vemene 114, plodnost dcer 102) i exteriéru (konč. 107, vem. 108, celkem 108).

Zajímavým býkem v nabídce je homozygotně bezrohý, **RED-877 Delta Karma PP** (Floater P RF x Solitair P) s vyrovnanou produkcí +1 315 kg mléka, žádanou kombinací kaseinů A2A2 a BB, nízkou somatikou (105) a vyrovnaným zevnějškem (vemeno 107).

Dalšími homozygotně bezrohými býky jsou, **RED-846 Delta Workzone PP** (Louis P x Builder P) NVI 218, efektivita +11 (konverze krmiva 105, dlouhověkost +426, Inet +461), zdraví +3, vysoká produkce (+2 089 kg mléka s žádanou kombinací beta kaseinů A2A2), nízká somatika (107) a vyrovnaný zevnějšek (vemeno 110). **Delta Seltzer PP** (Sorelio P x Gywer). Ten patří mezi zástupce výrazných „mlékařů“ (+2 243 kgM), přesto budou jeho dcery mít zdravá vemena (103) a nízký počet somatických buněk v mléce (106). Jeho další předností je efektivní produkce +14, konverze krmiva 107, dlouhověkost +576 a výborné utváření vemen (108), jsou pádnými důvody, proč je zařadit do přípařovacího plánu.

Zajímavé jsou také výsledky z redholštýnského programu v USA. CRV je v současné době majitelem jednoho z nejlepších genomických redů dostupného v USA, **Ladys-Manor Oriole-RED** (Progenesis Champion-Red x Progenesis Granite) s TPI 3026 a NM\$ 873.

Jedním z nejlepších *RC býků nabízených na americkém trhu je **Bomaz Cola** *RC (Peak Fugleman x Hoogerhorst DG OH Rubel-s-RED), TPI 3066, NM\$ 1001. ■

Kompletní nabídku našich býků najdete i s katalogovými listy na webu: www.crv.cz

První skutečný pomocník při zasušení!

■ autor: Ing. Aleš Klusoň AHV s. r. o.

Mléčná užitkovost v České republice patří mezi nejvyšší užitkovosti na světě. Každá farma si postupem času vypracovala svůj vlastní protokol pro zasušování svých dojníc. V těchto protokolech se jedná o změny v managementu před zasušením a vlastního postupu pro zasušení po posledním dojení. Zdravá nová laktace začíná právě při zasušení, protože počet nových infekcí environmentálními patogeny je 10krát vyšší u suchařek než u laktujících krav.

Zasušení je velký stresor

Doba okolo zasušení přináší pro dojnici mnoho změn a každá změna rovná se stres. Kumulace stresových faktorů je pro dojnici velkou zátěží. O jaké změny se jedná? Některé podniky si vytvořily ve stájích speciální skupinu před zasušením. Důvod je jednoduchý – snížit mléčnou produkci pro snazší záprah. Změny jsou zde hned minimálně dvě. Jiné dojnice ve skupině a jiná krmná dávka, která limituje dojnici v živinách, aby se snížila mléčná produkce. Další změnou může být jiná stáj na jiném místě nebo snížení počtu dojení. A pak po posledním dojení nastupuje zasušovací protokol individuálně vytvořený pro každou farmu i dojnici. Na základě dat, zkušeností, pocitu si každý zootechnik vytvořil svůj protokol v různých kombinacích použití vnitřní zátky, ATB, externí bariéry a zaprahuje selektivně nebo neselektivně. Takto naposled podojenou a ošetřenou dojnici znovu čeká přesun do sekce suchařek. To jsou zase stresové změny (neznámé dojnice, jiná stáj, změněná krmná dávka). S těmito změnami v krátké době se musí kráva vyrovnat. A to jsou pouze změny „vnější“.

Co se děje „uvnitř“ dojnice po zaprahnutí

Mléko se tvoří dál, tlak ve vemenu roste, někdy mléko díky tomu protéká a strukový kanálek je tedy otevřený pro vstup infekce. Dojnice jsou neklidné, bučí, méně leží, chtějí do dojírní. To je exprese stresu. Reabsorpce mléka z cisterny vemene trvá čtyři dny.

STOPLAC TABLET od AHV usnadní zasušení, eliminuje stres a podpoří zdraví

STOPLAC TABLET je novinkou společnosti AHV s. r. o. vyvinutou pro usnadnění zasušení s mnoha výhodami. Jedná se o směs rostlinných bioaktivních molekul, které krátkodobě ovlivní funkci bachoru, čímž dojde k výraznému poklesu produkce mléka po posledním dojení. Použití je jednoduché a nenabourává na farmách zavedené zaprahovací protokoly. Po posledním dojení se aplikují čtyři STOPLAC TABLET a dojnice se převede do sekce suchařek. U dojnic s užitkovostí 45–60 litrů mléka byl sledován pokles v produkci o 30–40%. V případě použití StopLac Tablet není nutné dávat dojnici před zaprahnutím do „záprahové“ skupiny na jinou krmnou dávku. Dojnice se mohou do posledního dojení nechat v původní skupině a plně dojít, následně proběhne zaprahovací protokol zakončený aplikací StopLac Tablet a dojnice se přesune do suchařek. Tímto se dá eliminovat pár stresových faktorů. Eliminace dalších stresů je díky nižší produkci mléka. Mléka se následný den tvoří výrazně méně, takže je i tlak ve vemenu nižší, tím je nižší bolestivost, kráva se cítí více v pohodě, ve skupině suchařek je větší klid. Po použití StopLac Tablet dojnice vykazovaly nižší aktivitu, tedy vyšší dobu ležení, což je známkou pohody a eliminace stresu. Dalším viditelným ukazatelem po použití StopLac Tablet bylo snížení protékání mléka po zaprahnutí o 70 %. Strukový kanálek je tedy uza-

vřen a riziko vniku patogenů do vemene výrazně omezeno.

Ověření efektu STOPLAC TABLET

Kromě čichu můžete ověřit účinnost všemi smysly. Sluchem lze jednoduše porovnat hluk ve skupině suchařek, když do ní přidáme nově zasušené dojnice a porovnáme s chováním krav zpětně. Když si na vemeno před posledním dojením nakreslíte smajlíka a následný den se na něho podíváte znovu a porovnáte jeho tvar, tak zrakem také zkontrolujete efekt. Nebo vidíte, zda mléko protéká. Hmatem zkušená ruka pozná rozdíl před posledním dojením a deset nebo dvanáct hodin po zasušení.

Kromě smyslového posouzení jsou k dispozici faremní nástroje jako aktivita dojnic. Laboratorně bylo u dojnic po použití StopLac Tablet zjištěno snížení pH mléka, což způsobuje lepší funkci neutrofilů a současně i nižší obsah laktózy – substrátu pro růst nežádoucích bakterií. Po otelení bylo u ošetřených dojnic se StopLac Tablet zjištěna nižší koncentrace NEFA, tedy nižší riziko ketóz a kreatinfosfokinázy, která je indikátorem pro poškození svalové hmoty nebo vystavení dojnice stresovým faktorům a zároveň prediktivní hodnotou pro zdraví po porodu.

Zasušené dojnice je ideální přemístit do suchařek ihned po zasušení a mít tuto skupinu ve větší vzdálenosti od dojírní nebo dojících robotů, protože zvuk dojení působí jako nepodmíněný Pavlovův reflex. Dopřejte svým dojnícím větší pohodu, lepší welfare, méně tlaku a více zdraví ve vemenu. ■

Zasušte lépe!

Po delší době výzkumu a testování přichází společnost AHV s. r. o. s novinkou v podobě výrobku STOPLAC TABLET. Tento pomocník pro lepší, zdravější a pohodovější zasušení dojníc pomáhá dojnícím hned z několika hledisek. Největším přínosem pro dojnici je razantní snížení produkce mléka po posledním dojení. Cílem je dojit dojnici naplno až do zaprahnutí, bez nutnosti změny krmné dávky, skupiny nebo počtu dojení. Každá farma má své zasušovací protokoly a StopLac Tablet je ještě vylepšuje. Nejedná se o nic složitého. Po posledním

dojení proběhne váš standardní zasušovací protokol a na závěr budete aplikovat dojnici 4 StopLac Tablet, pak dojnici přesunete do sekce suchařek. StopLac Tablet svým složením krátkodobě ovlivňuje funkci bachoru (tvorbu těkavých mastných kyselin a dostupnost živin pro tvorbu mléka). Výrazný pokles produkce mléka po zasušení poskytuje dojnici hned více benefitů, které souvisí s tvorbou a složením mléka.

Proč? Hodně mléka ve vemeni znamená velký tlak ve vemeni, bolest, dojnici se chce nechat podojit. Do dojírny nejde, je v jiné skupině, na jiném krmení, je neklidná, bučí, neleží – je ve velkém stresu. Mléko se tvoří, strukovým kanálkem mléko může protékat, brána pro infekci je otevřená. Každý zootechnik to ví a teď je na vás, jestli chcete krávě toto období zpříjemnit, ulehčit ji od bolesti, stresu a zavřít bránu. Testy, měření a pozorování (a bylo to opravdu hodně práce) ukázaly, krom razantního

snížení tvorby mléka, snížení tlaku ve vemeni i menší množství dojníc, kterým mléko protékalo, delší dobu ležení dojníc po aplikaci StopLac Tablet, a také více klidu ve skupině suchařek. Laboratorními testy byla zjištěna nižší koncentrace laktózy a pH. Méně laktózy znamená méně živin pro nežádoucí bakterie a nižší pH lepší podmínky pro funkci neutrofilů. Tím to nekončí, protože po otelení byly u ošetřených dojníc naměřeny nižší hodnoty NEFA (méně ketóz) a kreatinfosfokinázy, která je indikátorem poškození svalové hmoty nebo vystavení stresu a zároveň prediktivní hodnotou pro zdraví po porodu.

Zlepšíte zasušení a využijte laktaci na maximum, zajistíte kravám pohodlí a připravíte na novou laktaci.

**PRVNÍ SKUTEČNÝ POMOČNÍK
PŘI ZASUŠENÍ!
Je tady STOPLAC**

PRVNÍ SKUTEČNÝ POMOČNÍK PŘI ZASUŠENÍ
Nová laktace začíná správným zasušením.
Teď je na Vás, jestli chcete krávě toto období zpříjemnit, ulehčit ji od bolesti, stresu a zavřít bránu pro infekci. Pomozte svým dojnícím hned z několika hledisek s **AHV StopLac Tablet!**

- ✦ Výrazný pokles tvorby mléka
- ✦ Nižší tlak ve vemeni = nižší bolest, lepší komfort
- ✦ Méně dojníc, kterým po záprahu protéká mléko
- ✦ Nižší riziko infekce, horší podmínky pro patogeny
- ✦ Lepší funkce imunitního systému
- ✦ Dojnice dojte naplno až do záprahu

AHV s.r.o. // Brno Veverí 602 00 // Lidická 700/19 // kluson@ahvint.com // +420 606 729 717 // www.ahvint.com/cs

Vynikající dcery Warlocka nejen v ČR, ale i v Německu!

Loňský prosincový výpočet plemenných hodnot nám udělal velkou radost. Warlock ještě zvýraznil své plemenné hodnoty a díky výsledkům svých dcer zvýšit GZW ze 132 na 136 bodů.

■ autorka: Ing. Danuše Kolářová

Býci prověřeni na dcerách

Warlock HG-503, Makay MOR-315 i Verismo PP, o kterých jsme vás informovali v minulém čísle našeho Zpravodaje, potvrdili i v prosinci velice dobré plemenné hodnoty. O 3 body byl pokles indexu mléčné produkce jen u Wunderina, o 3 body klesl i jeho souhrnný index GZW. Naopak hlavně díky nárůstu indexu mléčné produkce si o 4 body polepšil Warlock.

Novinky v nabídce InSire

Mezi absolutní špičku v souhrnném indexu GZW patří **Widerhall HG-580**. Widerhall se narodil v Německu na farmě Kress. Jeho matka Ebook (o: Zeiger) nadojila na 2. laktaci 10 200 kgM s 4,41 %T a 4,00 %B. Do inseminace dala dva syny po Wirbelwind. Žije i bába Emilia (o: Herzpochen), která na třetí laktaci nadojila 10 017 kgM s 4,51 %T a 3,86 %B. Emilia dala do inseminace čtyři syny, mezi nimi i býka Senegal. Widerhall má mimo špičkových parametrů mléčné produkce a výborných znaků zdraví i předpoklad výrazně zlepšovat upnutí vemen.

Další novinkou v naší nabídce je býk **Halogen HCH-187**. Halogen se narodil v Německu na farmě Walser. Jeho matka Delux (o: Mercedes) nadojila na 1. laktaci 9 121 kgM s 4,29 %T a 3,63 %B. Žije i bába Dinzi (o: Wobbler), která na 4. laktaci nadojila 10 985 kgM a špičkovou dojnici byla i prabába Brigitte (o: Mahango), která v průměru 4 laktací dala 9 916 kgM s 4,92 %T a 3,72 %B. Špičkové GZW si stále drží i otec Halogena. Halogen má předpoklad velice snadných porodů po spermatu, takže jej doporučujeme i na jalovice.

Výborné plemenné hodnoty potvrzuje i **Huron HCH-181**. Huron pochází z Německa z farmy pana Hilgera. Jeho matka Zalira nadojila na maximální 3. laktaci 9 014 kgM s 5,15 %T a 3,81 %B. Vysoký obsah T+B měla i bába Zulli, která na 1. laktaci nadojila 8 349 kgM s 4,85 %T a 3,47 %B. Býka do inseminace dala i prabába Zitta, která v průměru pěti laktací nadojila 9 504 kgM s 4,02 %T a 3,56 %B. Hurona lze použít i na jalovice. Tento nejlepší syn Habanera má neobvyklou kombinaci špičkové mléčné i masné produkce.

Do naší nabídky zařazujeme i dva vynikající syny býka Deluxe, který se nově zařadil mezi býky prověřené na dcerách.

HG-503 Warlock – dcera Wenke, 1. laktace

Dominator BA-146 se narodil v Podorlicku a. s. Mistrovice na farmě Verměřovice. Jeho matka (o: Virginia) nadojila na 1. laktaci 10 513 kgM s 3,38 %T a 3,70 %B a byla využita jako dárkyně embryí, ze kterých je narozených sedm potomků. Má vynikající hodnocení zevnějšku (82-83-81-86). Bába (o: Waban) nadojila na 2. laktaci 8 398 kgM s 3,97 %T a 3,79 %B. Špičkové vemen (86 bodů) měla i prabába Dominatora. **Donut BA-144** pochází z Německa z farmy pana Schechnera. Jeho matka Polly je již šestou generací matek býků s produkcí býků do inseminace. Na 1. laktaci nadojila 8 978 kgM s 3,95 %T a 3,40 %B. Její matka Princes nadojila v průměru za zatím dvě laktace 9 376 kgM s 4,53 %T a 3,49 %B a do inseminace dala tři syny. Vynikající

Halogen DE 958360060

HURON DE0958248011

Widerhall DE 958157017

Tabulka 1: TOP GZW býků

Poř. P	Jméno	Registr	Nar	Org	GZW	r	MW	FW	FIT	DLH	PER	FRW	OPP	SB	DOJ	RAM	OSV	KON	VEM
býci prověřeni na dcerách																			
1	HASHTAG	HCH-93	19	510	143	98	128	121	110	106	108	101	108	117	107	111	103	116	108
2	ZEIGER	ZEL-143	18	510	140	98	120	121	117	109	114	108	92	128	95	99	100	103	101
3	MAJESTIX	MOR-312	19	654	138	97	114	111	127	119	122	117	115	119	89	107	125	111	120
4	VIRGINIA	RAD-572	18	101	137	97	125	111	110	107	101	117	113	91	117	107	97	113	116
5	WUNDAWUZI	HG-526	20	101	137	87	115	111	128	125	106	115	110	123	103	101	112	95	129
6	GS WUNDERINO	HG-515	19	101	137	92	114	117	124	115	103	115	102	130	95	105	106	91	106
7	ZUBRINGER	ZEL-139	18	510	136	97	128	114	105	103	104	100	89	116	122	96	97	109	108
8	WARLOCK	HG-503	19	101	136	94	126	105	112	118	104	100	113	116	122	88	100	114	119
9	HOLGERSSON	HCH-95	19	401	136	94	120	112	117	111	96	117	100	113	109	125	103	114	110
10	MONOPOLY	MOR-364	18	401	135	97	121	115	113	113	118	102	99	111	86	109	107	111	108
mladí genomičtí býci																			
1	WIDERHALL	HG-580	23	101	148	76	132	113	125	121	104	113	102	128	102	111	98	106	120
2	HEISS	HCH-144	21	510	148	82	124	123	125	130	112	112	107	110	119	97	102	114	123
3	WILDTRAK	HG-577	23	101	147	76	132	109	125	123	106	118	107	119	126	108	107	105	111
4	WACHAU	HG-572	23	510	147	76	127	97	139	132	107	129	103	128	115	103	96	103	119
5	SNOWMAN	BD-125	22	401	147	74	124	118	135	125	99	134	116	113	95	97	100	104	115
6	HANSON	HCH-185	23	510	147	75	124	118	131	123	108	115	123	132	100	100	102	101	123
7	WORLDBEST	HG-578	23	401	146	75	132	102	124	127	95	102	105	129	115	97	94	98	117
8	SEIDE	BD-129	22	654	146	74	128	121	125	122	93	120	109	113	95	105	97	103	116
9	HALFWAY	HCH-192	23	510	145	75	129	118	124	117	111	116	94	121	100	115	102	106	119
10	WITNESS	HG-579	23	510	145	75	127	102	133	128	102	129	115	119	113	104	99	113	117
11	HIMOLA	HCH-186	23	101	145	75	122	123	127	129	106	115	115	115	106	106	109	117	119
12	HROM	HCH-139	21	654	144	80	130	121	115	112	111	108	100	111	117	105	105	115	110
13	MEDEON	MOR-374	23	654	144	75	128	110	129	120	101	120	118	127	95	110	105	112	117
14	HALOGEN	HCH-187	23	101	144	75	126	113	126	120	114	115	114	116	105	110	99	109	114
15	HOPFEN	HCH-131	21	101	144	81	117	124	133	131	111	125	117	119	90	106	106	112	114

dojnicí byla prabába Pam, která v průměru tří laktací nadojila 11 059 kgM s 5,15 %T a 3,85 %B a do inseminace dala pět synů (matka Perfekta). Oba vynikají v indexu mléčné produkce, Dominátor má i optimální PH pro tvar a rozmístění struků.

Zajímavý původ má **Hudora HCH-182**, který se narodil v Německu na farmě pana Maiera z dlouhověké rodiny krav s výbornou produkcí mléka. Jeho matka Rubin byla využita jako dárkyně embryí a v inseminaci má tři syny. Bába Rose žije a na 3. laktaci nadojila 9 820 kgM s 4,47 %T a 3,54 %B. Žije i prabába Rexi (o: Raldi), která v průměru šesti laktací nadojila 9 198 kgM s 4,47 %T a 3,24 %B. Hudora je druhým nejlepším synem Hellstorma, který se již také zařadil mezi býky prověřené na dcerách. ■

Kompletní nabídku našich býků najdete i s katalogovými listy na webu: www.crv.cz

Dominator CZ 896890053

Jednoduchost, funkč

To jsou důvody, proč jsou De Heus koncentráty a kompletní krmné směsi tolik výhodné a efektivní. Proto bych vám je, milí čtenáři, ráda představila blíže. Možná, že po přečtení tohoto článku budete sami zvažovat vyzkoušení takového funkčního řešení.

■ autorka: Ing. Martina Mylerová, specialista pro skot De Heus a. s.

Společnost De Heus je známá výrobou kompletních krmných směsí i bílkovinných koncentrátů. Ti, kteří se již dříve seznámili s našimi koncentráty, zcela jistě znají náš produkt Rucor. Najdou se ale i tací, kteří o této možnosti ještě neslyšeli nebo naopak slyšeli a nadále tomu nechtějí uvěřit. Jak je možné, že je zde takové jednoduché a funkční řešení? Funkční koncept vedoucí k urychlení a lepší přehlednosti? Nevěříte? Tak rozhodně čtěte dál!

Proč zrovna Rucor a jaké výhody přináší?

Rucor je název pro škálu bílkovinných koncentrátů, vyráběných výhradně společností De Heus ve výrobě v Běstovicích. Vždy obsahují **minimálně čtyři** bílkovinné komponenty, které zaručí širokou dotaci kvalitních dusíkatých látek a jejich různou „by-passovost“. Vždy obsahují řepkový i sójový extrahovaný šrot. Zároveň obsahují i minerální premix.

Zařazením bílkovinného koncentrátu Rucor tedy zabijete dvě mouchy jednou ranou. Dodáte širokou škálu bílkovinného krmiva, než bývá na farmách obvyklé, a zároveň doplníte dotaci minerálních živin.

Použitím jednoho krmiva tak nahradíte minimálně dva komponenty do krmného vozu. Tím se zkrátí čas přípravy krmení pro zvířata, odpadne vám starost hlídat stavy řepkových šrotů, eventuálně sójových šrotů, a nebudete muset hlídat množství pytlů s minerálním krmivem.

Díky granulaci našeho krmiva nedochází k separování komponentů v bílkovinném koncentrátu, ani k separaci komponent krmné směsi při převážení krmiva na dlouhé vzdálenosti. Právě z tohoto důvodu se při naskladňování nově dodaného krmiva nestane, že by se nejdražší složky krmení „odfoukly“ a koncentrace živin bude v každé granulaci taková, jakou garantujeme na etiketě.

Kompletní krmná směs TMR Balance®

Jak je zmíněno v názvu odstavce, chtěla bych vám představit i výhody kompletní krmné směsi TMR Balance®. V praxi to znamená, že získáte granulované krmivo, ve kterém je obsažen bílkovinný komponent, energetická/sacharidová složka a minerální premix. Byť se to může zdát složité, tak je to vlastně velmi výhodné a praktické! Ušetříte obilí, které by jinak bylo použito do krmení, a za tržní cenu jej můžete potom prodat. Ve výsledku se jedná o velmi jednoduchý a funkční model, kdy dojde ke zjednodušení krmné dávky a zároveň úspoře peněz.

Krmiva De Heus ve zkratce

- Granulovaná
  - Neseparují se
  - Převoz na velkou vzdálenost a zaručená kvalita
  - Úspora ekonomiky – vítr neodfoukne nejdražší komponenty
- Zrychlení zamíchání v krmném voze
- Snížení opotřebení nožů v krmném voze
- Při uskladnění do sila → přesnější dávkování, garance kvality do krmného vozu + téměř nulové ztráty

Porovnání složení krmné dávky v praxi nám znázorňuje tabulka vpravo. Na obrázku vidíte, jak je možné zjednodušit složení krmné dávky.

Shrnutí výhod

Výběrem prezentovaného krmiva a konceptu docílíte několik úspor najednou:

nost a úspora peněz

De Heus garantuje

- Úsporu času
- Úsporu peněz → možnost použití investic do jiných potřebných věcí na farmě
- Větší přehlednost o zásobě menšího množství položek na skladě
- Jednu fakturu za původních „X“ komponentů
- Dodání do 5 pracovních dní
- Finanční bonus za rychlé uhrazení plateb

3. Úspora peněz. Minimalizace ztrát (rozprach, ptáci, hlodavci, „nenechavci“). Udávané množství ztrát na jednotlivých komponentech činí až 4%! Navíc díky zkrácení času míchání krmného vozu dochází k menšímu opotřebení krmného vozu.

4. Úspora času vedoucího skladu. Zjednodušené hlídání stavu komponentů na skladě.

K výše zmíněnému vám garantujeme rychlé dodání krmiva, nejpozději **pátý pracovní den** u vás na farmě. Platíte faktury dostatečně včas? To umíme odměnit **bonusovým systémem**.

Pokud už máte zkušenosti s bílkovinným koncentrátem Rucor, jistě mi dáte za pravdu. Pokud ne, ale rádi byste se dozvěděli více nebo uvažujete o změně tradiční krmné dávky, neváhejte nás kontaktovat.

Rádi k vám přijedeme, odebereme vzorky objemových krmiv a zanalyzujeme vaši současnou krmnou dávku. Porovnáme ji s naším návrhem, který zahrnuje přesné živinové hodnoty i cenové srovnání.

Veškeré informace zůstávají důvěrné. Vždy hledáme úspěšnější, jednodušší a efektivní řešení nebo způsob, jak zvýšit užitek vašich zvířat. ■

1. Úspora prostoru. Nebude hrozit hodně hromad s mnoha komponenty (obilí, řepkový extrahovaný šrot, sójový extrahovaný šrot, minerální krmiva).

2. Úspora času krmiče (šrotování, zkrácený čas s přejezdy s jednotlivými krmnými komponenty, rychlost zamíchání v krmném voze, větší přesnost namíchání krmné dávky).

POČET KOMPONENTŮ V TRADIČNÍ KRMNÉ DÁVCE A V KRMNÉ DÁVCE S TMR BALANCE®:

	Počet komponentů	Kukuřičná siláž	Vojtěšková senáž	Seno	Sójový extrahovaný šrot	Řepkový extrahovaný šrot	Řepkové výlisky	Melasa	Pšeničné	Kukuřice	Vápenec	Sůl	Minerální krmná přísada	Soda	TMR Balance®
TMR BALANCE® DÁVKA	5	•	•	•					•						•
TRADIČNÍ DÁVKA	13	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

Krmná dávka na základě TMR Balance®: méně komponentů, méně práce, méně chyb, stabilnější krmná dávka, vyšší zisk...

Společnost Novonesis na výstavě EuroTier 2024

■ autor: Ing. Petr Pleyer, Novonesis

Za účasti nové společnosti Novonesis, která vznikla sloučením společností Novozymes a Chr. Hansen, se v německém Hannoveru opět konal tradiční mezinárodní veletrh EuroTier. Jde o přední mezinárodní veletrh zabývající se problematikou profesionálního chovu hospodářských zvířat. Tato výstava je přední inovační platformou světového průmyslu zaměřeného na živočišnou výrobu, která nabízí kompletní přehled nejnovějších inovací, ale i zavedených standardů. Poskytuje odpovědi a řešení pro současné i budoucí výzvy v chovu skotu, prasat

a drůbeže. Výstavu a odborný program doplňují témata ovcí, koz, koní, akvakultury a produkce alternativních proteinů. Společnost Novonesis vystavovala v Hannoveru sice poprvé, ale společnost Chr. Hansen se v uplynulých letech tradičně účastnila tohoto mezinárodního veletrhu. Návštěvníci výstavy hojně navštěvovali naši expozici, kde se dozvěděli mnoho informací o novinkách z produkce společnosti Novonesis. Věříme v hodnotu výzkumu, a proto většina našich produktových inovací pramení z našich silných znalostí v biotechnologiích a hlubokého porozumění potřebám trhů, kde působíme. Prostřednictvím těchto znalostí

umožňujeme výrobcům a zemědělcům zvýšit jejich efektivitu a ziskovost a zároveň splnit všechny regulační požadavky na bezpečnost, stabilitu a spolehlivost. EuroTier 2024 byl pro společnost Novonesis velmi úspěšnou premiérou, vzhledem k velkému množství návštěvníků mnoha národností z mnoha zemí světa, kteří navštívili naši expozici. Význam veletrhu EuroTier 2024 v německém Hannoveru jasně dokumentují vysoké počty návštěvníků. Více než 400 odbornými akcemi a konferencemi potvrdil veletrh své vedoucí postavení v daném odvětví. Vystavovatelé i návštěvníci vyjadřovali svoji vysokou spokojenost s posledním ročníkem. ■

Novonesis • Starovice 215 • 693 01 Starovice

Tel: +420 519 323 438 • cz.customer.service@chr-hansen.com • Zákaznická linka: 800 10 10 28 • www.chr-hansen.com

Roľnícke družstvo Čereňany slávi úspechy hneď na niekoľkých frontoch

Priekopník genomiky strakatého dobytká na Slovensku, chovateľ dvojnásobnej šampiónky Simmetal Cup, ako aj býčka s GZW 146 po otcovi Hashtag, ktorého sme nedávno kúpili do našej inseminačnej stanice v Zásrukách

■ autorka: **Martina Sasáková**

Roľnícke družstvo Čereňany, ktoré sídli v južnej časti okresu Prievidza, vzniklo na začiatku roku 1993. Venuje sa tradičnej poľnohospodárskej živočíšnej a rastlinnej výrobe a živočíšna výroba tvorí 60 % výroby.

Rastlinná výroba

Družstvo hospodári v zemiakarskej výrobnnej oblasti na výmere 700 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho je 580 ha ornej pôdy a 120 ha lúk a pasienkov. Chotár družstva je členitý, rozprestiera sa od pohoria Vtáčnik až po rieku Nitru v nadmorskej výške 220 - 350 m. Pôda je ílovito-hlinitá, stredná až ťažká, s priemernými ročnými zrážkami 600 - 700 mm. Štruktúru pestovaných plodín do značnej miery ovplyvňujú potreby živočíšnej výroby. Plodiny potrebné na chov hovädzieho dobytká sa pestujú na rozlohe 250 ha ornej pôdy a sú zastúpené kukuricou na siláž, lucernou, ražou a cirokom. Na zvyšnej časti ornej pôdy dominujú trhové plodiny: repka ozimná, cukrová repa, sladovnícky jačmeň a potravinárska pšenica.

Živočíšna výroba

Od svojho vzniku sa družstvo venuje chovu kombinovaného typu dobytká:

Šampiónka slovenského strakatého dobytká a tím z Čereňan pod vedením Ing. Pavlíkovej

slovenského strakatého plemena s odchovom všetkých kategórií hovädzieho dobytká s prioritou zameranou na výrobu surového kravského mlieka. Vo výrobnom programe malo zaradený aj výkrm ošípaných, ktorý v roku 2008 ukončilo z ekonomických dôvodov. Za 32 rokov existencie družstva výroba prešla niekoľkými modernizáciami dojenia, ustajnenia a šľachtenia zvierat.

Smer v živočíšnej výrobe od roku 2015 udáva hlavná zootechnička Ing. Zuzana Pavlíková, ktorá má v súčasnosti spolu s ďalším zootechnikom Ing. Romanom Poliakom na starosti 230 dojníc, odchov mladého dobytká a 100 býkov vo výkrme, kde dosahujú denný prírastok 1,2 kg. „Do Čereňan som jazdila robiť poradenstvo vo výžive, po tom, ako som skončila ako zootechnička v inom podniku. Zootechnická práca mi ale veľmi chýbala, a preto keď sa tu uvoľnilo miesto

zootechnika, rozhodla som sa do prevádzky vrátiť,“ opisuje svoje začiatky v podniku p. Pavlíková.

Počiatkové problémy a ich riešenie

„Keď som do Čereňan nastúpila, stádo, ktoré nebolo rozdelené do skupín a malo jednu krmnú dávku, dojilo 19,5 litra na ustajnenú kravu a 23 litrov na dojenú. Veľkým problémom bol aj odchov teliat, keď družstvo malo za rok pred mojim nástupom 28 mŕtvo narodených teliat a ďalších 29 teliat uhynulo do troch mesiacov veku. Telatá boli dva týždne v búdach, potom vo výbehu na mliečnych automatoch a boli medzi nimi obrovské rozdiely, čo sa týka hmotnosti a kondície,“ spomína p. Pavlíková, ktorej bolo jasné, že ak chce veci výrazne zmeniť, musí začať práve u teliat. „Najhoršie kusy sme dali preč, zrušili sme krmné automaty, postavili nový prístrešok a nakúpili nové budy,

Ing. Rychtář vyberá kravy na Simmental Cup 2024

v ktorých sú telatá do veku dva a pol mesiaca. Vôbec nepoužívame sušené mlieko, len okyslené natívne a u teliat nemáme žiadne problémy s hnačkami. Od 7. dňa telatá dostávajú štartér, kde používame jeden druh pre jalovičky, pre býčkov si robíme svoj vlastný z obilnín a koncentrátov.“ Zmeny v odchove teliat priniesli evidentne svoje ovocie – v roku 2023 bolo mŕtvo narodených teliat osem a do troch mesiacov veku potom uhynuli len tri.

Odchov jalovic a reprodukcia

Jalovičky od 2,5 mesiaca až 3 mesiacov prechádzajú na jednu kŕmnu dávku, ktorú skladom je štiepaná slama. „Chceli sme prejsť na slamový štartér, ale zatiaľ nedokážeme technicky zvládnuť výrobu.“ Päť až šesť mesiacov dostávajú jalovice kŕmnu dávku od kráv na vrchole laktácie, keď sa najskôr kŕmia ručne a potom kŕmnym vozom, ktorý si v Čereňanoch obstarali v roku 2016. V ďalšej fáze už majú v kŕmnej dávke viac senáže a repkový šrot s minerálmi a na tejto kŕmnej dávke zostávajú až do prvej inseminácie, ktorá sa v Čereňanoch robí v 15 mesiacoch. „Asi 90% percent inseminácií robíme na prirodzených rujach, ktoré vyhladávame pomocou pedometrov,“ vysvetľuje Ing. Pavlíková s tým, že synchronizačné protokoly využívajú veľmi zriedka. Reprodukcia v poďniku nebola nikdy zlá – v roku 2014 po prvej inseminácii zabrezlo 48% zvierat, servisná perióda bola 111 dní a spotreba ID u kráv na 2,3 ID na brezívú. Ing. Pavlíková však chcela výsledky ešte zlepšiť, preto z vlastnej iniciatívy absolvovala insemináčny kurz a je schopná v prípade potreby zastať insemináčného technika, ktorý na farmu jazdí len ráno. Dnes je po prvej inseminácii teľných 42%

kráv a 78% jalovic, servisná perióda sa skrátila na 83 dní a priemerná spotreba na teľnú klesla na 1,6 ID. „Ďalším faktorom, ktorý okrem zmeny kŕmnej dávky a systému odchovu prispel k lepším výsledkom, bola aj rekonštrukcia staršieho objektu a zlepšenie životných podmienok jalovic. Po 150 dňoch teľnosti majú jalovice aj možnosť výbehu a prechádzajú na nízkoenergetickú kŕmnu dávku. Teľné kravy zostávajú v stajni, kde je príprava na pôrod. Od apríla 2024 sme začali pridávať do kŕmnej dávky pred otelením iónové soli a zatiaľ toto rozhodnutie hodnotíme veľmi pozitívne, pretože nemáme žiadne uľahnuté kravy po otelení.“

Veľmi dôležitým krokom, ktorý Ing. Pavlíková urobila ako jeden z prvých

po svojom nástupe, bolo oddelenie skupiny rozdoja. Táto skupina má identickú kŕmnu dávku so skupinou kráv na vrchole laktácie a kravy tu zostávajú päť dní po otelení a potom idú do mlieka. „U prvôstok máme nastavenú hranicu nasadenia na 30 litroch. Prvôstky, ktoré túto hranicu nedosiahnu, sú z chovu vyradené,“ vysvetľuje selekčné kritériá hlavná zootechnička. V súčasnosti je denný nádoj na úrovni 27 litrov na ustajnenú a 30 litrov na dojenú kravu. „U druhých laktácií sme už prekročili hranicu 10 000 kg mlieka, u prvôstok ešte stále vidíme priestor na zlepšenie. Limitujúcim faktorom sú pre nás nezrekonštruované staré objekty.“ Do budúcnosti zvažujú prechod na dojace roboty, pretože zohnať v dnešnom čase dobrých spoľahlivých dojičov nie je jednoduché.

Šľachtenie a genomika

Spolupráca RD Čereňany s CRV SK začala v roku 2020. „Prvá vec, ktorú sme začali využívať, bol príparoovací program SireMatch. „Dovtedy sme vyberali býčkov len srdiečkom, ale odkedy máme v programe nastavený chovný cieľ, postupujeme striktnie podľa neho. Na rok máme vždy vybraných 4 – 5 býkov, v súčasnosti sa u nás používajú hlavne býky Majo, Meriol Pp a Harvis Pp. Vďaka lineárnemu hodnoteniu, ktoré sme začali robiť na základe odporúčania CRV a ktoré dopĺňame do SireMatch, je výber býkov ešte presnejší,“ vysvetľuje Ing. Pavlíková selekciu býkov pre svoje stádo.

Ďalším krokom tejto dobre naštartovanej spolupráce bola genomika, s ktorou

Dvojnásobná šampionka Simmental Cupu

Druhý najlepší syn Hashtagu na svete s GZW 146

začali v Čereňanoch ako prví strakatý chov na Slovensku. „Ing. Pavlíková sledovala ako jedna z mála na Slovensku vplyv rodín, preto sa rozhodla overiť ich kvality aj genomickými testami,“ zmieňuje dôvody zootechničky Ing. Vladimír Rychtárech, country manager CRV SK. Pretože genomické testy kvality rodín z veľkej časti potvrdili, začal podnik genomovať celé stádo od jalovic pred insemináciou. „Aktuálne genomujeme už telatá v búdach a nastavili sme si kritéria, ktoré rozhodnú o tom, či s jalovičkou budeme ďalej pracovať v chove alebo ju vyradíme a pôjde do výkrmu jalovic,“ vysvetľuje ďalšie selekčné ukazovatele Ing. Pavlíková s tým, že jalovičky, ktoré nespĺnia hranicu +300 kg mlieka a GZW 115, idú do výkrmu. Tieto hodnoty používajú už tri roky a plánujú ich sprísnenie. „Snažíme sa vždy využívať najmodernejšie nástroje v šľachtení. Na základe genomických výsledkov v kombinácii s pripáracím programom SireMatch nenechávame nič náhode a môžeme tak spoločne vytvárať ideálne budúce generácie,“ pochvaľujú si nové postupy Ing. Pavlíková spolu Ing. Rychtárechom.

Výborné výsledky aj u býkov

V Čereňanoch pracujú s genomickými hodnotami nielen u jalovičiek, aj keď práve tie sú samozrejme kľúčové pre kvalitné stádo a jeho ďalší posun. Doteraz najlepšia jalovička, dcéra býka Wintertraum, mala genomickú hodnotu GZW 142, a ďalších 12 malo GZW vyššie ako 130. Vďaka štatútu šľachtiteľského chovu, ktorý podnik získal v septembri 2022, môžu predávať aj samčí plemenný materiál. Na začiatku roku 2024 bol do prirodzenej plemenitby

predaný prvý býk Denis (o. DAILY) s genomickou hodnotou GZW 129, ktorý je synom svojho času najlepšej čerenianskej prvôstky, ktorá na maximálnu laktáciu nadobila viac než 14 tisíc kg mlieka. Ďalším úspešným odchovaným býčkom z Čerenian je syn býka Hashtag, ktorý má genomickú hodnotu GZW 146 a je druhým najlepším z 3 000 synov Hashtagu na svete. Tento býk bol v novembri minulého roka vykúpený spoločnosťou CRV na insemináčnej stanici v Zásrukách. „Sme veľmi radi, že môžeme za našou spolupracou vidieť takéto výsledky. Jednak nám to pomôže posunúť sa s naším stádom ďalej, jednak sa potvrdilo, že to, čo CRV na začiatku sľubovalo, naozaj funguje,“ hodnotí spoluprácu Ing. Pavlíková.

Úspešný nováčik na výstavách

Pretože zvieratá v Čereňanoch majú okrem výborného genetického potenciálu aj vynikajúci exteriér (v lineárnom hodnotení sú najlepší na Slovensku a 2 kravy majú vemenó hodnotené 92 bodmi), Ing. Pavlíková sa (opäť na popud CRV) v roku 2022 rozhodla prvýkrát zúčastniť výstavy strakatého dobytká. „Hoci bol prvý rok skôr zoznamovací a odišli sme bez ocenenia, neodradilo nás to.“ O rok neskôr priviezli na Simmental Cup tri kravy a po víťazstve v kategórii prvôstok, tretom mieste v druhých laktáciách a druhom mieste v súťaži kolekcií, si ich prvôstka so zootechnikom Ing. Romanom Poliakom odniesla aj titul šampiónky. Aby toho nebolo málo, na jeseň 2024 sa tej istej dvojici podarilo tento úspech zopakovať. „Nie je to úplne bežné, aby krava vyhrala šampionát dva roky po sebe, o to väčšiu sme z toho mali radosť,“ neskrývajú nadšenie z dvojnásobného titulu Ing. Pavlíková a Ing. Poliak.

Plány do budúcnosti

Čo sa týka ďalšieho smerovania chovu, Ing. Pavlíková má jasno. „Chceme ďalej zlepšovať genofond nášho stáda a vytvárať mu čo najlepšie podmienky pre to, aby bolo zdravé a dlhoveké. Už teraz máme dve kravy, ktoré prekročili hranicu celoživotnej úžitkovosti 100 000 kg mlieka a veríme, že so správnym manažmentom a genetikou môžeme mať takých zvierat oveľa viac. Samozrejme budeme radi, keď okrem špičkových jalovic dokážeme produkovať aj zaujímavých býčkov, či už do prirodzenej plemenitby pre ostatných chovateľov alebo do inseminácie,“ uzatvára svoje plány pani zootechnička. ■

Telatá v búdach pod novým prístreškom

■ autor: Ing. Filip Morávek

Bílkovinné koncentráty společnosti De Heus vám přinesou více mléka, zisku a času na vaši práci.

Více mléka

Na většině českých a slovenských farem patří mezi nejčastěji používané bílkovinné komponenty, které si ve většině případů dává farmář přímo do krmného vozu, sójový a řepkový extrahovaný šrot. Bílkovinné koncentráty společnosti De Heus obsahují v průměru sedm různých bílkovinných vstupních surovin, které zajišťují pestrou výživu pro bachorové mikroorganismy. Tato pestrost vstupních surovin má pozitivní vliv na prostředí bachoru a na užítkovost zvířat.

Více zisku

Nechte si od našich specialistů pro skot spočítat návrh krmení s využitím bílko-

Bílkovinné koncentráty společnosti De Heus

vinných koncentrátů. Možná budete mile překvapeni, protože ve většině případů vychází bílkovinné koncentráty levněji než krmné dávky, kde nejsou bílkovinné koncentráty využity.

Více času na vaši práci

Úspora času spočívá v tom, že využití bílkovinných koncentrátů umožňuje snížení množství komponentů, které jsou využívány v krmných dávkách. Z kolika

komponent se skládá vaše aktuální krmná dávka? Sedm, osm či dvanáct komponent? Mezi nejčastěji nakupované komponenty krmných dávek patří: sójový extrahovaný šrot, řepkový extrahovaný šrot, soda, sůl, vápenec, minerálka, melasa. V případě bílkovinných koncentrátů nekupujete všechny výše uvedené komponenty zvlášť, ale pouze jeden komponent – bílkovinný koncentrát. Máte jednu fakturu, hlídáte skladové zásoby pouze jednoho komponentu.

Vyměnit sóju a řepku za bílkovinný koncentrát?

■ autorka: Katarína Langerová Kubeková

Ač pracuji jako výživářka skotu 21 let, kdysi by mě tato otázka nebyla ani napadla. Neuměla bych si odpovědět na otázku, v čem hledat benefit pro chovatele.

A proč také? Jako zaměstnankyně premiáři firmy jsem sestavovala krmné dávky mnoho let, takže jsem předpokládala, že vím, co čekat od různých nakoupených bílkovinných komponent. Domnívala jsem se, že téměř všechny, na trhu dostupné, znám. Pak mě ale život zavál do firmy De Heus. Najednou pro mě bylo všechno nové – zvykala jsem si na jiný počítačový program pro výpočet krmných dávek, který byl diametrálně jiný než všechny, které jsem do té doby znala. Chvilí trvalo, než jsem ho pochopila. Začala jsem se seznamovat s jinými, pro mě naprosto neznámými produkty z portfolia firmy – s tak trochu „jinými“ krmnými směsmi. Prý

mají v sobě tak trochu „jiné“ komponenty, než je na trhu obvyklé. V čem přesně byly jiné, jsem v tu chvíli chápala jen málo. Jsem trochu „nevěřící Tomáš“, takže jsem ke všemu přistupovala s určitou rezervou, a i s jistou mírou nedůvěry. Všechno nové si musím přece nejdřív „osahat“! Ale jak na to? Bude to fungovat? Jak to případné fiasko „mým“ chovatelům vysvětlím? Bude stačit argument, že je krmná dávka o něco levnější? Nejistota byla opravdu velká.

Pak přišel opravdový den „D“. Nastal čas sebrat zbytky odvahy! S pomocí moudrého a zkušeného kolegy jsem v krmné dávce místo sóji a řepky napasovala bílkovinný koncentrát, nazvaný **Rucor Stabil Non GMO** na první „pokusný“ podnik. Když na místo granulky směsi dorazily, nevydržela jsem to a navzdory pravidlu, že je potřeba na odezvu kravek počkat, jsem hned za dva dny volala zootechnikům s nesmělou otázkou: „Je něco nového?“

Ránu, vyvolanou padajícím balvanem z mého srdce, muselo být slyšet v celých středních Čechách! Reakce zvířat byla neuvěřitelná a pro mě v té době opravdu nepochopitelná. Kravky po prvních 2 dnech vyskočily s produkcí o celé 2 litry. Za dalších 14 dní přišlo větší telení, ale na konci měsíce (po 30 dnech nového krmení) podnik dodával na 450 dojených zvířatech už o 2000 litrů více. Po dalším měsíci o dalších 900 litrů. Po necelém půlroce byla dodávka mléka na podniku o 3800 litrů vyšší oproti původnímu stavu.

Dnes jsem v De Heus už pět a půl roku a takovýchto příkladů mohu vyjmenovat daleko víc. A už i chápu, v čem je celé „kouzlo“. Z běžně na trhu dostupných komponent a z objemných krmiv, které si farmář pro sebe vyrobí, z toho vyladit kravský bachor v mnoha případech prostě nejde. S našimi granulami je šance daleko větší.

Nedap Now je cloudová platforma pro řešení Nedap, která kombinuje přesnost a spolehlivost Ovalertu s výpočetním výkonem a škálovatelností cloudového prostředí. Otevírá nové možnosti v oblasti řízení krav a celého stáda.

Hlavní výhody

- ▶ Přístup k datům odkudkoliv, 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.
- ▶ Bezproblémové integrace se systémy pro správu stáda a se zainteresovanými zástupci třetích stran.
- ▶ Přístup k většímu množství historických dat za delší časové období.
- ▶ Vytváření přizpůsobených seznamů úkolů s relevantními podklady pro každého člena týmu.
- ▶ Možnost selektivního přístupu k datům členům týmu nebo zástupcům třetích stran.
- ▶ Shromáždění dat na jednom místě pro lepší analýzu a přehled.

„Data využíváme k informovanému rozhodování, preventivním strategiím a proaktivnějšímu řízení. Tam, kde jsme dříve museli reagovat až na skutečnosti, jako je nižší produkce mléka u skupiny krav, díky informacím, které máme, můžeme nyní problém řešit daleko dříve, než k takové skutečnosti dojde.“

Zjistěte více:
<https://crcvz.cz/cs/service/nedap-now>

BETTER COWS > BETTER LIFE

OVALERT

Nedap Now

Více informací
Lepší rozhodování
Lepší výsledky

BETTER COWS > BETTER LIFE